

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2025. március 20., csütörtök

Tartalomjegyzék

7/2025. (III. 20.) EM rendelet	A vízkészletjárulék kiszámításáról szóló 43/1999. (XII. 26.) KHVM rendelet módosításáról	1186
8/2025. (III. 20.) EM rendelet	A nem a Kormány irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szervek részére nyújtott központosított infokommunikációs közszolgáltatások igénybevételének szabályairól szóló 41/2019. (XI. 19.) BM rendelet módosításáról	1188
7/2025. (III. 20.) NGM rendelet	A csatlakozóvezetékekre, a felhasználói berendezésekre, a telephelyi vezetékekre, az olajfogyasztó technológiai rendszerekre és a gáztárolókra vonatkozó műszaki biztonsági előírásokról és a műszaki-biztonsági szempontból jelentős munkakörök betöltéséhez szükséges szakmai képzésről és gyakorlatról, valamint az ilyen munkakörben foglalkoztatottak időszakos továbbképzésével kapcsolatos szabályokról szóló 16/2018. (IX. 11.) ITM rendelet módosításáról szóló 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet módosításáról	1189
Köf.5.069/2024/5. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	1193
Köf.5.070/2024/5. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	1198
Köf.5.071/2024/5. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	1203
Köf.5.073/2024/4. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	1208
Köf.5.074/2024/4. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	1213
Köf.5077/2024/5. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	1218

V. A Kormány tagjainak rendeletei

Az energiaügyi miniszter 7/2025. (III. 20.) EM rendelete a vízkészletjárulék kiszámításáról szóló 43/1999. (XII. 26.) KHVM rendelet módosításáról

- [1] A Kormány célja a vízkészlet fenntartása és a jövő nemzedékek számára történő megőrzése, amelynek érdekében a fenntartható és felelős vízkészlet-gazdálkodás megvalósítását tűzte ki célul.
- [2] Az állami tulajdonban lévő vízkészletek védelmét szem előtt tartva szükségessé vált a vízkészletjárulék számításának egyik alapját képező szorzó felülvizsgálata.
- [3] A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 45. § (8) bekezdés I) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 160. § 9. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A vízkészletjárulék kiszámításáról szóló 43/1999. (XII. 26.) KHVM rendelet 11/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„11/A. § E rendeletnek a vízkészletjárulék kiszámításáról szóló 43/1999. (XII. 26.) KHVM rendelet módosításáról szóló 7/2025. (III. 20.) EM rendelettel megállapított 1. melléklet 1. pont e) alpontját a 2025. január 1. napját követő vízkészletjárulék fizetési kötelezettség teljesítésénél alkalmazni kell.”
- 2. §** A vízkészletjárulék kiszámításáról szóló 43/1999. (XII. 26.) KHVM rendelet 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- 3. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.
- 4. §** Ez a rendelet a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikkének való megfelelést szolgálja.

Lantos Lajos Csaba s. k.,
energiaügyi miniszter

1. melléklet a 7/2025. (III. 20.) EM rendelethez

A vízkészletjárulék kiszámításáról szóló 43/1999. (XII. 26.) KHVM rendelet 1. melléklet 1. pont e) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„e) Az alapjárulékot a vízhasználat és a vízkészlet jellegétől függően a „g” szorzószám módosítja. A „g” szorzószám értékei a következők:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Vízkészlet jellege	Vízkészlet jellege	Vízkészlet minősége	Vízhasználat jellege											
2				Gazdasági célú											
3				gyógyászati (1)	közcélú (2)	ökológiai (C)	ivóvíz (3)	öntözés (6)	halgazdálkodás és rizstermelés (5)	állattartó telep (7)	energetika (8)	megújuló energia (B)	vízerőmű (9)	fürdő (A)	egyéb (4)
4	Felszín alatti víz	gyógyvíz (G)	minősített	0,5	5,0		5,0							2,5	10,0
5		termálvíz (M)	> vagy = 30 °C	0,5	1,0		3,0		5,0			2,0		1,5	7,5
6		karszt- és hasadékvíz (H)	I. oszt.	0,75	1,2	1,2	3,0	5,0	5,0	4,0		2,0		1,5	6,0
7			II. oszt.	0,5	1,0	1,0	2,0	4,0	4,0	3,0		2,0		1,0	5,0
8			III. oszt.	0,25	0,5	0,5	1,0	3,0	3,0	2,0		2,0		0,5	4,0
9		rétegvíz (R)	I. oszt.	0,75	1,0	1,0	3,0	3,8	3,8	3,5		1,5		1,5	5,0
10			II. oszt.	0,5	0,8	0,8	2,0	2,5	2,5	2,0		1,5		1,0	4,0
11			III. oszt.	0,25	0,5	0,5	1,0	1,5	1,5	1,0		1,5		0,5	2,0
12		parti szűrésű (P)	I. oszt.	0,75	1,0	0,4	3,0	3,5	3,5	3,5		0,2		1,5	4,0
13			II. oszt.	0,5	0,8	0,4	2,0	1,3	1,3	2,0		0,2		1,0	3,0
14			III. oszt.	0,25	0,5	0,4	1,0	1,0	1,0	1,0		0,2		0,5	1,0
15		talajvíz (T)	I. oszt.	0,5	1,0	0,5	1,5	2,0	2,0	1,5		0,5		0,75	3,0
16			II. oszt.	0,25	0,7	0,5	1,1	1,5	1,5	1,1		0,5		0,55	2,0
17			III. oszt.	0,25	0,5	0,5	1,0	1,0	1,0	1,0		0,5		0,5	1,5
18	Felszíni víz	Felszíni víz (F)	I. kat.		0,6	0,0	1,0	0,1	0,02	0,1	0,2	0,1	0,001	0,5	1,0
19			II. kat.		0,7	0,0	1,1	0,2	0,04	0,2	0,2	0,1	0,001	0,55	2,0
20			III. kat.		0,8	0,0	1,2	0,3	0,06	0,3	0,2	0,1	0,001	0,6	2,5
21			IV. kat.		0,30	0,0	0,5	0,05	0,01	0,1	0,1	0,1	0,001	0,25	1,0

**Az energiaügyi miniszter 8/2025. (III. 20.) EM rendelete
a nem a Kormány irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szervek részére nyújtott
központosított infokommunikációs közszolgáltatások igénybevételének szabályairól szóló
41/2019. (XI. 19.) BM rendelet módosításáról**

- [1] Az energiaügyi miniszter a Kormány e-közigazgatásért felelős tagja. Az e-közigazgatásért felelős miniszter a nem a Kormány irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szerv vezetőjének kezdeményezésére, a Kormány rendeletében meghatározott központosított informatikai és elektronikus hírközlési szolgáltatást a Kormány rendeletében kijelölt szolgáltató útján nyújtja a Kormánytól független szerv részére.
- [2] A Nemzeti Választási Iroda – mint a Kormánytól független állami szerv – vonatkozásában az igénybe vett közszolgáltatások köre módosult, így a módosítás célja, hogy igazodjon az igénybe vett közszolgáltatások tekintetében beállt változásokhoz, ezzel fenntartva a jogrendszer egységességét.
- [3] A digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény 115. § (1) bekezdés 3. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 160. § 14. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A nem a Kormány irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szervek részére nyújtott központosított infokommunikációs közszolgáltatások igénybevételének szabályairól szóló 41/2019. (XI. 19.) BM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- 2. §** Az R. 1. § (1) bekezdésében
- a) az „az elektronikus ügyintézés és bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 104/A. §-a” szövegrész helyébe az „a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény 108. §-a” szöveg,
- b) az „infokommunikációs” szövegrész helyébe az „informatikai és elektronikus hírközlési szolgáltatás” szöveg lép.
- 3. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Lantos Lajos Csaba s. k.,
energiaügyi miniszter

1. melléklet a 8/2025. (III. 20.) EM rendelethez

1. Az R. 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat a következő 27. ponttal egészül ki:

(A)	B	C	D	E
Ssz.	Központi szolgáltató megnevezése	A közszolgáltatás tárgya	A közszolgáltatási feladat	A szolgáltatás nyújtásának kezdete)
27.	IdomSoft Zrt.	Választási célú távoktatási rendszer alkalmazásüzemeltetés-támogatási és alkalmazásfejlesztési szolgáltatás	alkalmazásüzemeltetés-támogatási és alkalmazásfejlesztési szolgáltatás	2025. január 1. napja

2. Hatályát veszti az R. 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat 5. és 19. sora.

A nemzetgazdasági miniszter 7/2025. (III. 20.) NGM rendelete

a csatlakozóvezetésekre, a felhasználói berendezésekre, a telephelyi vezetésekre, az olajfogyasztó technológiai rendszerekre és a gáztárolókra vonatkozó műszaki biztonsági előírásokról és a műszaki-biztonsági szempontból jelentős munkakörök betöltéséhez szükséges szakmai képzésről és gyakorlatról, valamint az ilyen munkakörben foglalkoztatottak időszakos továbbképzésével kapcsolatos szabályokról szóló 16/2018. (IX. 11.) ITM rendelet módosításáról szóló 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet módosításáról

- [1] A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvényben meghatározott csatlakozóvezetésekre, telephelyi vezetésekre, felhasználói berendezésekre vonatkozó műszaki biztonsági szabályzat módosítása szükséges a vezetékek és berendezések létesítési és üzemeltetési tapasztalataira figyelemmel, valamint a műszaki biztonságot növelő, korszerű alkalmazások széles körű elterjedésének elősegítése céljából.
- [2] A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény 133. § (2) bekezdés 3. és 4. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 103. § (1) bekezdés 12. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § A csatlakozóvezetésekre, a felhasználói berendezésekre, a telephelyi vezetésekre, az olajfogyasztó technológiai rendszerekre és a gáztárolókra vonatkozó műszaki biztonsági előírásokról és a műszaki-biztonsági szempontból jelentős munkakörök betöltéséhez szükséges szakmai képzésről és gyakorlatról, valamint az ilyen munkakörben foglalkoztatottak időszakos továbbképzésével kapcsolatos szabályokról szóló 16/2018. (IX. 11.) ITM rendelet módosításáról szóló 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet [a továbbiakban: 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet] 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

2. § A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet

1. 1. pont 7. alpontjában a „használaton kívül helyezése” szövegrész helyébe a „használaton kívül helyezése gázmentesítéssel” szöveg,
2. 7. pont 7.12. alpontjában a „nyomásálló részeinek” szövegrész helyébe a „nyomásálló részei” szöveg,
3. 8. pont 8.1. alpont d) pontjában a „szerelői” szövegrész helyébe a „szerelési” szöveg,
4. 9. pont 9.8. alpontjában a „hőre záró elzáró” szövegrész helyébe a „hőhatásra záró” szöveg,
5. 9. pont 9.9. alpontjában a „nyomásszabályozók” szövegrész helyébe a „gáznyomás-szabályozók” szöveg,
6. 9. pont 9.9.1. alpontjában és 9.9.5. alpontjában a „nyomásszabályozó” szövegrész helyébe a „gáznyomás-szabályozó” szöveg,
7. 11. pont 11.1. alpont c) pontjában a „szabályozó” szövegrész helyébe a „gáznyomás-szabályozó” szöveg,
8. 11. pont 11.2. alpontjában a „nyomásszabályozóhoz” szövegrész helyébe a „gáznyomás-szabályozóhoz” szöveg,
9. 15. pont 15.4. alpontjában a „nyomásszabályozó” szövegrész helyébe a „gáznyomás-szabályozó” szöveg,
10. 18. pont 18.2. alpontjában a „nyomásszabályozó” szövegrész helyébe a „gáznyomás-szabályozó” szöveg,
11. 25. pont 25.20. alpontjában az „és 1400 kW” szövegrész helyébe a „vagy 1400 kW” szöveg,
12. 26. pont 26.2.6. alpontjában a „hőre” szövegrész helyébe a „hőhatásra” szöveg,
13. 26. pont 26.6.5. alpontjában az „egység-hőterhelésű és” szövegrész helyébe az „egység-hőterhelésű vagy” szöveg,
14. 26. pont 26.6.6. alpontjában az „egység-hőterhelés és” szövegrész helyébe az „egység-hőterhelésű vagy” szöveg,
15. 26. pont 26.6.10. alpontjában az „MSZ EN 746-2 (Ipari hőtechnikai berendezések. 2. rész: Tüzelő- és tüzelőanyag-ellátó rendszerek biztonsági követelményei)” szövegrész helyébe az „MSZ EN ISO 13577-2 (Ipari kemencék és a kapcsolódó feldolgozóberendezések. Biztonság. 2. rész: Tüzelő- és tüzelőanyag-ellátó rendszerek)” szöveg,
16. 26. pont 26.6.17. alpontjában az „MSZ EN 746-2 (Ipari hőtechnikai berendezések. 2. rész: Tüzelő- és tüzelőanyag-ellátó rendszerek biztonsági követelményei)” szövegrész helyébe az „MSZ EN ISO 13577-2 (Ipari kemencék és a kapcsolódó feldolgozóberendezések. Biztonság. 2. rész: Tüzelő- és tüzelőanyag-ellátó rendszerek)” szöveg,
17. 26. pont 26.8. alpontjában a „készülék és” szövegrész helyébe a „készülék vagy” szöveg,
18. 26. pont 26.9.5. alpont a) pontjában a „kiválasztott” szövegrész helyébe a „méretezett” szöveg,
19. 26. pont 26.10.6. alpontjában az „akkor a tervezői nyilatkozat terjedjen ki arra is” szövegrész helyébe az „akkor a kiviteli terv térjen ki annak bemutatására is” szöveg,

20. 26. pont 26.11.4 alpontjában a „készülék tervezése” szövegrész helyébe a „készülék telepítésének tervezése” szöveg,
21. 28. pont 28.27. alpont c) pontjában a „szilárdsági és tömörségi nyomáspróbája” szövegrész helyébe a „szilárdsági nyomáspróbája és tömörségi próbája” szöveg lép.

3. § Hatályát veszti a 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet

1. 2. pont 2.3.28. alpontja,
2. 2. pont 2.4.1. alpont c) pontjában a „szolgalmi jogi rendezéséhez szükséges dokumentumokat” szövegrész,
3. 2. pont 2.4.4. alpontja,
4. 5. pont 5.19. alpont m) pontja.

4. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

Nagy Márton István s. k.,
nemzetgazdasági miniszter

1. melléklet a 7/2025. (III. 20.) NGM rendelethez

1. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 1. pont 19. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„19. *Hőhatásra záró szerelvény*: 100 °C hőmérsékleten legfeljebb 1 percen belül önműködően lezáró szerelvény.”
2. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 1. pont 54. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„54. *Tömegtartózkodásra szolgáló helyiség*: a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló kormányrendeletben ekként meghatározott fogalom.”
3. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 1. pont 56. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„56. *Védőtávolság*: a csatlakozóvezeték, a fogyasztói vezeték vagy a telephelyi vezeték mindkét oldalán, annak szélső alkotóinak felszíni vetületétől merőleges irányban, a talajszinten mért távolság.”
4. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 2. pont 2.2. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„2.2. A kiviteli tervnek az alábbiakat kell tartalmaznia:
a) tervezői nyilatkozat,
b) műszaki leírás,
c) rajzdokumentációk:
ca) helyszínrajz,
cb) alaprajzok,
cc) függőleges csőterv,
cd) részletrajzok,
d) a kiviteli terv tartalmától és a felhasználói berendezés kialakításától függően:
da) villámvédelmi terv,
db) elektromos reteszelési terv,
dc) légellátás, szellőzés terve,
dd) égéstermék-elvezetés terve,
de) gáznyomás-szabályozó és a fogyasztásmérő berendezés telepítési terve,
df) szolgalmi, vezeték- és használati jogi rendezéshez szükséges dokumentáció,
e) a kiviteli tervvel érintett felhasználási helyen található közművek üzemeltetőinek nyilatkozatai,
f) a csatlakozóvezeték, a telephelyi vezeték és a felhasználói berendezés azon elemeinek tételes felsorolása, amelyek műszaki biztonsági alkalmasságát e szabályzatban foglaltak alapján igazolni szükséges,
g) a felhasználási hely POD azonosítója, ha az a kiviteli terv készítésekor rendelkezésre áll.”
5. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 2. pont 2.3.12. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A műszaki leírásnak tartalmaznia kell:)
„2.3.12. a csatlakozóvezeték, a fogyasztói vezeték és a telephelyi vezeték nyomvonalát, méretét, anyagát, védőtávolságát, kötésmódját, a kötések vizsgálatának eljárását, minősítését és az oldható kötésekben alkalmazható tömítések anyagait,”

6. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 2. pont 2.4.2. alpont I) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(Az alaprাজок tartalmazzák a gázzal ellátott felhasználási helynek a csatlakozóvezeték, a felhasználói berendezés, a telephelyi vezeték elhelyezésével érintett részeit, a következők szerint:)
„I) a robbanás elleni védelem műszaki megoldása,”
7. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 2. pont 2.4.5. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„2.4.5. A telephelyi, csatlakozó- vagy fogyasztói vezetékek szabadban elhelyezett berendezéseit, ha az villámvédelmi kockázatelemzés alapján szükséges, villámvédelemmel kell ellátni. A villámvédelmi és érintésvédelmi terv tartalmazza
a) a villámvédelem megoldását;
b) az érintésvédelem megoldását;
c) a kábelek és villamos vezetékek túlfeszültség elleni védelmét;
d) elektronikus készülékek esetében a túlfeszültség elleni finomvédelmi egységekkel történő kiegészítést;
e) a villamosan vezető részek egységei villamos összekötését és a földelő vezetékhez történő csatlakoztatását;
f) a villamos energiaforrás földelése, a műszerek földelése és a katódos védelem rendszere közötti kölcsönhatás kizárását.”
8. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 2. pont 2.5.1. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„2.5.1. A kivitelezésre való alkalmasságot megállapító tervfelülvizsgálói nyilatkozat, készülékcsera esetén a tervezői nyilatkozat 2 évig érvényes, amennyiben a kiviteli tervben foglaltak az e szabályzatban meghatározott műszaki biztonsági feltételeknek a kivitelezés megkezdésének időpontjában változatlanul megfelelnek.”
9. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 2. pontja a következő 2.6.12. és 2.6.13. alponnttal egészül ki:
„2.6.12. A csatlakozóvezeték, a fogyasztói vezeték, a telephelyi vezeték, valamint a szerelvények, mérőelemek, szigetelő közdarabok, készülékbekötések, műszerek és csővéglezárások oldható kötéseikhez olyan tömítések alkalmazhatók, amelyek megfelelnek az MSZ EN 751 (Az 1., 2., és 3. gázcsalád gázaival és forró vízzel érintkező menetes fémkötések tömítőanyagai) szabványsorozat vagy azzal egyenértékű műszaki megoldás előírásainak. A szerelvények, mérőelemek, szigetelő közdarabok, készülékbekötések, műszerek és csővéglezárások olyan kiviteli lehetnek, amelyek biztosítják a maximális üzemi nyomásnak (MOP) való megfelelést, és pentánállók.
2.6.13. A gázfogyasztó készülék bekötésénél a hőtágulás okozta mozgás felvételéről és a mechanikai feszültség kialakulásának elkerüléséről gondoskodni kell. Hajlékony éghető anyagú fogyasztói vezeték alkalmazása esetén a készülék elzárószerelvény elé, gázmérő nélküli felhasználási hely esetében közvetlenül a fogyasztói főcsap után hőhatásra záró szerelvényt is be kell építeni.”
10. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 9. pont 9.6. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„9.6. Az épületben olyan házi és egyedi gáznyomás-szabályozó helyezhető el, amely kétfokozatú, és rendelkezik biztonsági membránnal. A légtérkapcsolatban álló membrántér esetében a kiszellőzés elzárószerelvényt nem tartalmazó, külön kiszellőzővezetékkel biztosítható.”
11. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 10. pont 10.2. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„10.2. A gáznyomás-szabályozót befoglaló szekrényt vagy térrészt az épület többi részétől az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló miniszteri rendelet (a továbbiakban: OTSZ) szerinti kockázati osztályának megfelelő falszerkezettel, földémmel kell leválasztani, melyek anyaga csak A1 tűzvédelmi osztályba sorolt lehet.”
12. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 12. pont 12.3. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„12.3. Az épületen belül elhelyezett, legfeljebb középnyomású, alsó és felső nyomáshatárolással és biztonsági lefúvatóval ellátott gáznyomás-szabályozó lefúvató csonkját lefúvató vezetéken ki kell vezetni a szabad tér olyan részére, ahol a lefúvató vezeték végpontján vízszintesen és lefelé mért 1 m-es, valamint függőlegesen felfelé mért 1,5 m-es körzetben nyílászáró vagy robbanás elleni védelemmel nem rendelkező villamos berendezés nincs, és a szabad kiszellőzésnek nincs akadálya.”
13. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 25. pont 25.2. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„25.2. A gázmérő és a legközelebbi gázfogyasztó készülék közötti függőleges vetületben mért vízszintes távolsága legalább 1 m legyen. Ez a távolság nem éghető anyagú fal kialakításával 0,5 m-ig csökkenthető, és 0,3 méterrel nyúljon túl a gázfogyasztó készülék érintett síkjához képest.”
14. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 25. pont 25.4. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„25.4. Gázmérő 450 °C alatti gyulladási hőmérsékletű falszerkezetre, éghető vagy hőhatásra lágyuló burkolatú falra nem szerelhető.”
15. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 26. pont 26.2.4. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„26.2.4. Technológiai, ipari vagy mezőgazdasági célú felhasználás esetében a gázfelhasználó technológiai rendszer, továbbá a gázfogyasztó készülék üzembiztos kezelését közvetett elérhetőséggel akkor lehet biztosítani, ha azok

- működését ellenőrizni lehet távvezérlő vagy egyéb távfelügyeleti rendszer segítségével. Ebben az esetben a készülék elzárószervényének zárhatóságát közvetlen eléréssel is biztosítani kell.”
16. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 26. pont 26.2.8. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„26.2.8. A gázfogyasztó készülék vagy készülékcsoport és a gázfelhasználó technológiai rendszer csatlakozásába, a fogyasztói vezetékbe készülék elzárószervényt kell beépíteni, melyeket minden esetben közvetlenül hozzáférhetően, a készülékkel vagy a gázfelhasználó technológiai rendszerrel azonos helyiségben, kezelhető magasságban, legfeljebb 1,6 m magasan kell elhelyezni. Ezt az előírást a magasban elhelyezett gázfogyasztó készülékekre és a gázfelhasználó technológiai rendszerekre is alkalmazni kell.”
17. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 26. pont 26.4.5.2. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„26.4.5.2. A „B” típusú gázfogyasztó készülék felállítási helyisége nem lehet légtér-összeköttetésben az OTSZ szerint fokozottan tűz- vagy robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag tárolására vagy feldolgozására szolgáló helyiséggel.”
18. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 26. pont 26.6.7. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„26.6.7. A csatlakozóvezetékbe vagy a fogyasztói vezetékbe a gázfogyasztó készülék helyiségén kívül – közvetlenül az ajtó mellett – kézi működtetésű elzárót kell beépíteni úgy, hogy az a gázfogyasztó készülékhez tartozó valamennyi záró- és egyéb szerelvény előtt legyen. Az elzárószervény helyét jelzőtáblával jelölni kell. A kézi működtetésű elzáró nem helyettesíti a fogyasztói vezetékbe beépített készülék elzárószervényeket.”
19. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 26. pont 26.8.1. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„26.8.1. Ha a gázfogyasztó készülék(ek) helyiségének fajlagos légterhelése meghaladja az 1100 W/m³ értéket, akkor a robbanás elleni védelmet
a) gázkoncentráció érzékelő és beavatkozó készülékkel és azzal vezérelt vészszellőztető berendezéssel,
b) hasadó-nyíló felülettel vagy
c) hasadó felülettel
kell megtervezni.”
20. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 26. pont 26.6.11. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„26.6.11. A gázfelhasználó technológiai rendszer esetét kivéve minden, a harmonizált szabályozás hatálya alá tartozó gázégő vagy együttműködő égőcsoport elé automatikus elzárószervényt kell beépíteni, amely lángkimaradás vagy a tüztér nem megfelelő égési levegő ellátása vagy a fűtendő közeg túlmelegedése esetén az égők gázellátását megszünteti. 4 bar nyomásig az MSZ EN 161 (Gázégők és gázkészülékek automatikus zárószervelei) szabványnak megfelelő műszaki megoldásokat vagy az ezekkel legalább egyenértékű műszaki megoldásokat úgy kell tekinteni, hogy azok megfelelnek e pont követelményeinek. Az automatikus elzárószervény beépítésével a készülék elzárószervény nem helyettesíthető. Az automatikus elzárószervény adatainál a tervező igazolja az automatikus elzárószervény rendeltetési céljának való megfelelését. A tervező feladata a szerelvényt alkotó elemek egyértelmű azonosításra alkalmas módon történő feltüntetése. A szabványnak, műszaki megoldásoknak való megfelelést a tervező igazolja.”
21. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 27. pont 27.1. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„27.1. A vészszellőztetőt úgy kell megtervezni, hogy az független legyen az üzemi szellőztető- és égési levegő rendszertől.”
22. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 28. pont 28.2. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„28.2. A csatlakozóvezeték, a fogyasztói vezeték és a telephelyi vezeték szilárdsági nyomáspróbájának és tömörségi próbájának a kiviteli terv szerinti elvégzése, értékelése és dokumentálása a kivitelező feladata és felelőssége.”
23. A 3/2020. (I. 13.) ITM rendelet 1. melléklet 28. pont 28.17. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„28.17. Gázfogyasztó készülék egyszerűsített eljárásban történő cseréje esetén a szereléssel érintett oldható kötések tömörségét üzemi nyomáson haszongázzal és
a) szivárgásjelző folyadékkal,
b) nyomásmérő műszerrel vagy
c) a haszongázra hitelesített vagy használati etalonnal ellenőrzött érzékelő- vagy mérőműszerrel
kell ellenőrizni.”

VIII. A Kúria határozatai

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5.069/2024/5. számú határozata

Az ügy száma:	Köf.5.069/2024/5.
A tanács tagjai:	Dr. Hajnal Péter a tanács elnöke Dr. Dobó Viola előadó bíró Dr. Balogh Zsolt bíró Dr. Kiss Árpád Lajos bíró Dr. Kalas Tibor bíró
Az indítványozó:	Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (Cím1)
Az indítványozó képviselője:	Dr. Hábel Lili Zsuzsa kamarai jogtanácsos
Az érintett önkormányzat:	Balmazújváros Város Önkormányzata (Cím2)
Az érintett önkormányzat képviselője:	Dr. Sipka Ügyvédi Iroda eljáró ügyvéd: Dr. Sipka Péter (Cím3)
Az ügy tárgya:	önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata képviselő-testületének Balmazújváros helyi jelentőségű természeti területeinek védelméről szóló 13/2024. (IX.13.) önkormányzati rendelete más jogszabályba ütközik, ezért azt a kihirdetése napjára visszamenőleges hatállyal, 2024. szeptember 13. napjával megsemmisíti;
- azt az indítványt, amely annak megállapítására irányul, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata képviselő-testületének Balmazújváros helyi jelentőségű természeti területeinek védelméről szóló 13/2024. (IX.13.) önkormányzati rendelete 6. §-ával hatályon kívül helyezett Balmazújváros helyi jelentőségű természeti értékeinek védelméről szóló 27/2007. (X.25.) önkormányzati rendelet, valamint a fák védetté nyilvánításáról szóló 10/2009. (IV.29.) önkormányzati rendelet hatályban marad, elutasítja.
- elrendeli határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben;
- elrendeli, hogy határozatát – a kézbesítést követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon az érintett önkormányzat is tegye közzé.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

- [1] Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének (a továbbiakban: önkormányzat) két egymás követő ülését hívta össze az akkor hivatalban lévő polgármester. A 2024. szeptember 11. 10.00 órára szóló meghívó 2024. szeptember 6. napján, a 2024. szeptember 12. 14.00 órára szóló meghívó 2024. szeptember 12. napján kelt.
- [2] A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: indítványozó) a jogszerű önkormányzati működés elősegítése érdekében folytatott törvényességi felügyeleti vizsgálata során két alkalommal kért tájékoztatást az önkormányzattól arra vonatkozóan, hogy a képviselő-testület tartott-e ülést 2024. szeptember 11. és szeptember 12. napján. A tájékoztatásban különösen arra kérdezett rá, hogy az üléseket ki, mikor hívta össze, ki nyitotta meg

és vezette, határozatképesek voltak-e az ülések, amennyiben nem, mikor, milyen okból váltak határozatképtelenné, valamint ki zárta be az üléseket és mikor. Továbbá indítványozó tájékoztatást kért arra vonatkozóan is, hogy a képviselő-testület 2024. szeptember 11. és 12. napjára összehívott üléseit követően az akkor hivatalban lévő polgármester Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 68. § (2) bekezdése vagy az Mötv. 146/L. §-a alapján a képviselő-testület feladat- és hatásköreit gyakorolva fogadott-e el döntéseket? Egyúttal kérte az elfogadott döntések (rendeletek, határozatok), és a képviselő-testületi ülésekről készített jegyzőkönyvek haladéktalanul történő megküldését. A HB/11-TÖRV/00635-2/2024. ügyiratszámú tájékoztatás kérésre határidőn belül nem érkezett válasz.

- [3] A HB/11-TÖRV/00635-4/2024. ügyiratszámú ismételt felhívásra a 2024. október 1. napjától hivatalba lépett új polgármester BAL/14265-2. iktatószámú válaszelevelében arról adott tájékoztatást, hogy a meghívókban megjelölt időpontokban az ülések vezetésére feljogosított személy nem volt jelen. Sem az akkor hivatalban lévő polgármester, sem az alpolgármester, sem Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2010. (XI.25.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: SZMSZ) 4. § (2) bekezdése szerinti Pénzügyi és Jogi Bizottság elnöke nem jelent meg az üléseken. Az ülések megnyitása, vezetése, bezárása nem történt meg, azokról jegyzőkönyvek nem készültek.
- [4] A határozatképtelen üléseket követően a polgármester az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján – a képviselő-testület helyett – elfogadta Balmazújváros helyi jelentőségű természeti területeinek védelméről szóló 13/2024. (IX.13.) önkormányzati rendeletet (a továbbiakban: Ör.).
- [5] Az indítványozó 2024. október 24. napján HB/11-TÖRV/00683-1/2024. ügyiratszámon az Mötv. 134. § (1) bekezdése alapján törvényességi felhívást bocsátott ki a képviselő-testületnek címezve. Ebben megállapította, hogy az Ör. elfogadásához kapcsolódó döntéshozatali eljárás nem felelt meg a magasabb jogszabályokban előírt feltételeknek. A jogszabálysértés megszüntetésének határidejét 2024. november 30. napjában állapította meg.
- [6] A képviselő-testület a törvényességi felhívásban megadott határidő lejártáig nem tett intézkedést a jogszabálysértés megszüntetése érdekében, a törvényességi felhívásban előírt határidőben az indítványozót nem tájékoztatta. Mivel a törvényességi felhívás nem vezetett eredményre, az indítványozó az Mötv. 136. § (2) bekezdése, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján indítványt terjesztett elő a Kúria Önkormányzati Tanácsánál az Ör. más jogszabályba ütközésének vizsgálata iránt.

A kormányhivatal indítványa és az Önkormányzat védírate

- [7] Az indítványozó jogi álláspontja szerint az Ör. közjogi érvénytelenségben szenved, mivel a polgármester a helyi jogalkotási eljárás több, az Alaptörvényben és az Mötv.-ben lefektetett alapelvi szintű szabályát is megsértette. Az indítvány szerint különösen az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, az Mötv. 2. § (1)–(2) bekezdésekben, 9. §, 32. § (2) bekezdés i) pontja, 45. §, 65. § és a 66. §-okban foglaltak sérültek a módosítás elfogadása során.
- [8] Indítványában kiemelte, hogy a közhatalom, ezen belül a helyi közhatalom gyakorlásának nyilvánossága a demokratikus működés alapja, a jogállami működés egyik sarkalatos pontja. Az Mötv. a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét törvényi alapelv szintjére emelte. A jogok gyakorlásának törvényi garanciái kifejezésre juttatják azt is, hogy a jogok gyakorlása egyben kötelezettség is.
- [9] Az Mötv. rendelkezéseit kiemelve előadta továbbá, hogy a polgármester ülésvezetési jogának/kötelezettségének rendeltetése (célja) a képviselő-testületi működés elősegítése, a határozatképesség fenntartása, a testületi döntéshozatal támogatása. Az ülés vezetéséhez kapcsolódó jogosítványok, intézkedések gyakorlása nem lehet öncélú, nem irányulhat a képviselő-testületi működés, a testületi döntéshozatal megakadályozására.
- [10] Az indítványozó szerint nem tekinthető rendeltetésszerűnek az a polgármesteri eljárás és döntéshozatal, amelynek célja nem a képviselő-testületi működés támogatása, hanem azzal ellentétesen az egyszemélyi döntésre törekvés. A képviselő-testület működésének akadályozása az Mötv. szerinti „a helyi közügyek demokratikus intézésében” megnyilvánuló közakarat sérelmére vezet.
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pontjának ba) alpontja feltételezi a képviselő-testületi ülés létét, nem elegendő a meghívó az ülésre, ahhoz szükség van az ülésnek a képviselő-testületi ülés vezetésére feljogosított személy általi megnyitására, az esetleges határozatképtelenség megállapítására, továbbá az ülésről készült jegyzőkönyv meglétére.
- [12] Indítványozó szerint megállapítható, hogy 2024. szeptember 11. és 12. napján nem került sor képviselő-testületi ülés megtartására, ezért nem állt fenn az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pont ba) pontja szerinti feltétel.
- [13] Indítványozó álláspontja szerint a jogsértő döntéshozatali eljárás kihatott az elfogadott döntés érvényességére, azaz a vitatott Ör. jogsértő, egyúttal közjogilag érvénytelen, ezért kérte annak megsemmisítését. Az indítványozó

egyúttal annak kimondását is kérte, – amennyiben a Kúria helyt ad az indítványban foglaltaknak és megállapítja az Ör. közjogi érvénytelenségét – hogy az Ör.-rel hatályon kívül helyezett Balmazújváros helyi jelentőségű természeti értékeinek védelméről szóló 27/2007. (X.25.) önkormányzati rendelet, valamint a fák védetté nyilvánításáról szóló 10/2009. (IV.29.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: az Ör. által hatályon kívül helyezett rendeletek) hatályban marad.

- [14] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. 140. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 42. § (1) bekezdése alapján az érintett önkormányzatot felhívta az indítványra vonatkozó nyilatkozata megtételére.
- [15] Az önkormányzat 2024. január 7. napján kelt védiratában bejelentette, hogy az indítvány teljesítését nem ellenzi. Nyilatkozatát azzal indokolta, hogy ismeri a Kúria Önkormányzati Tanácsának az önkormányzattal összefüggésben meghozott korábbi határozatait, melyekben foglaltakat tudomásul veszi.

Az Önkormányzati Tanács döntésének indokai

- [16] Az indítvány az alábbiak szerint megalapozott.
- [17] A Kúria Önkormányzati Tanácsának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Ör. megalkotására a hatályos jogszabályok betartása mellett került-e sor.
- [18] A Kúria Önkormányzati Tanácsa előre bocsátja, hogy a polgármester hatásköre gyakorlásáról a Köf.5.024/2024/5., a Köf.5.028/2024/3. és a Köf.5.040/2024/3. számú határozataiban azonos tényállás mellett már állást foglalt, ezen döntésektől jelen ügyben sem kíván eltérni.
- [19] A Kúria Önkormányzati Tanácsának a Köf.5.031/2012/11. számú határozata óta követett gyakorlata szerint az önkormányzati rendeletek absztrakt törvényességi vizsgálata során az önkormányzati rendeletet mindig a hatályos törvényekhez és a hatályos más jogszabályokhoz kell mérni. Ugyanakkor az önkormányzati rendeletet a megalkotásakor hatályos magasabb jogszabályhoz kell mérni, ha rendeletalkotási szabályok megsértése az ügy tárgya (Köf.5.011/2022/4., Köf.5.010/2022/5., Köf.5.007/2024/4. számú határozatok).
- [20] Az Mötv. 2024. június 9-től hatályos 146/L. §-a a következő rendelkezést tartalmazza:
 - (1) A 2024. június 9. és 2024. október 1. közötti időszakban a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, vármegyei közgyűlésnek (a továbbiakban együtt: képviselő-testület) feladat- és hatáskörét a polgármester, főpolgármester, vármegyei közgyűlés elnöke (a továbbiakban együtt: polgármester) gyakorolja, ha
 - a) a megválasztott önkormányzati képviselők száma a képviselő-testület működéséhez szükséges létszám alá csökken, vagy
 - b) a képviselő-testület két egymást követő alkalommal, illetve a 135. § (2) bekezdése alapján összehívott ülése
 - ba) határozatképtelen, vagy
 - bb) határozatképes, de a napirendre tűzött kérdésekben nem dönt.
- [21] A fenti átmeneti rendelkezések értelmében a polgármester speciális jogalkotási hatáskörét többek között két egymást követő határozatképtelen képviselő-testületi ülés alapozhatja meg.
- [22] Az Alkotmánybíróság már ítélezési gyakorlatának kezdetén leszögezte, hogy „Csak a formalizált eljárás szabályainak a betartásával keletkezhet érvényes jogszabály” [11/1992. (III.5.) AB határozat]. Ha a jogalkotás során a jogalkotási eljárás garanciális szabályai sérülnek, akkor ez az adott jogszabály közjogi érvénytelenségét vonja maga után [29/1997. (IV.29.) AB határozat, amit az Alaptörvény hatálybalépése után megerősítette pl. a 8/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás 48. pontja és a 22/2018. (XI. 20.) AB határozat, Indokolás 83. pontja]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján – korábbi határozatait megerősítve kimondta, hogy – a jogszabályalkotás garanciális szabályainak a megsértése a jogszabály megsemmisítését eredményezi [Lásd pl. a 63/2003. (XII. 15.) AB határozatot, illetve a 45/2012. (XII. 29.) AB határozatot és a 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás 77. pontját].
- [23] A Kúria Önkormányzati Tanácsa – az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatának megfelelően – már az ítélezése kezdetén, a Köf.5.045/2012/5. számú határozatában rámutatott, hogy az önkormányzati rendeletalkotás garanciális szabályait törvények tartalmazzák, de adott esetben garanciális rendelkezéseket tartalmazhat az adott önkormányzat által saját maga eljárására nézve – a törvény keretei között – meghatározott helyi szabályozás is. Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, észszerű rendben történő lefolytatásának is lényeges feltétele. Részei ennek a képviselő-testületi ülések összehívásának, a lakosság tájékoztatásának, a napirendi javaslatok megfelelő továbbításának, az ülések vezetésének és nyilvánosságának szabályai, csakúgy, mint a megfelelő szavazataránnyal elfogadott rendelet jogszabályokban meghatározottak szerinti kihirdetése. A rendeletalkotási eljárás garanciális szabályainak sérelme az ott elfogadott rendelet közjogi érvénytelenségét vonja maga után. (Köf.5.013/2013/7., Köf.5.046/2016/8., Köf.5.024/2023/7. Köf.5.030/2023/3. számú határozatok).

- [24] A jelen ügyben az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti döntéshozatal előfeltételének (a képviselő-testület két egymást követő határozatképtelen testületi ülése) teljesülése a vitatott.
- [25] Az Mötv. 45. §-a alapján a képviselő-testület ülését a polgármester hívja össze és vezeti, akadályoztatása esetén e hatáskörét az alpolgármester gyakorolja.
- [26] Az Mötv. 9. §-a szerint az Mötv.-ben meghatározott jogokat jóhiszeműen, a kölcsönös együttműködés elvét figyelembe véve, társadalmi rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni. Másfelől a működőképesség érdekében kiegészítő szabályokkal rendezi az Mötv. a testületi ülések összehívását és vezetését.
- [27] Az Mötv. szabályozása alapján a polgármesternek joga és egyben kötelezettsége is a képviselő-testület ülésének összehívása és vezetése. A Kúria Önkormányzati Tanácsa kiemeli, hogy az ülés vezetésének jogosítványa számos részjogosítványt foglal magába (lásd például Köf.5.033/2020/4., Köf.5.030/2023/3., Köf.5.024/2024/5. számú döntéseket), így például az ülés megnyitásának jogát, a szó megadásának és megtagadásának jogát, az ülés elnapolásáról, berekesztéséről való döntéshozatalt.
- [28] Az Mötv. 2. § (1)–(2) bekezdése szerint a helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.
- [29] Az Mötv. 3. § (1) és (4) bekezdése alapján a helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a vármegyék (területi önkormányzatok) választópolgárainak közösségét illeti meg. A választópolgárok választott képviselőik útján gyakorolják az önkormányzáshoz való közösségi jogait.
- [30] Az Mötv. 32. § (2) bekezdés i) pontja alapján az önkormányzati képviselő köteles a testületi üléseken megjelenni, a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni.
- [31] Az Mötv. 65. §-a értelmében a képviselő-testület elnöke a polgármester, de a 66. §-a alapján egyben tagja is a képviselő-testületnek, a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából önkormányzati képviselőnek tekintendő. Mindezek alapján jól látható, hogy a polgármester és a képviselők nem csak jogosultak a képviselő-testület munkájában részt venni, hanem az Mötv. kötelezettséget is terhel rájuk, mely nem ruházható át.
- [32] Az Mötv. 47. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen az önkormányzati képviselőknek több mint a fele jelen van. A határozatképességet folyamatosan figyelemmel kell kísérni.
- [33] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint a 2024. szeptember 11. napján 10.00 órára, valamint a 2024. szeptember 12. napján 14.00 összehívott képviselő-testületi ülés vonatkozásában olyan bizonyíték, tény nem áll rendelkezésre, amely határozatképes ülések megtartását támasztaná alá. A meghívókban megjelölt időpontokban az ülések vezetésére feljogosított személy nem volt jelen, így sem a polgármester, sem az alpolgármester, sem az SZMSZ 4. § (2) bekezdése szerinti Pénzügyi és Jogi Bizottság elnöke nem jelent meg. Mind az új polgármester BAL/14265-2. iktatószámú tájékoztatása, mind a jegyzőkönyvek hiánya, mind az önkormányzat védirta – amely az indítványba foglaltakat nem vitatja – azt támasztja alá, hogy a Módr. meghozatala előtt nem volt két egymást követő határozatképtelen testületi ülés, amely az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pontja alapján a polgármester számára rendeletalkotási hatáskört teremtett volna, ezért az Ör. meghozatalának eljárásjogi keretei nem álltak fent.
- [34] A fentieket összegezve az Önkormányzati Tanács megalapozottnak találta az indítványozó azon érvelését, mely szerint nem tekinthető rendeltetésszerűnek az a polgármesteri eljárás, intézkedés és döntéshozatal, amelynek célja nem a képviselő-testületi működés támogatása, hanem azzal ellentétesen az egyszemélyi döntésre törekvés.
- [35] Az Mötv. 146/L. § (1) bekezdése az önkormányzat működőképessége érdekében, a képviselő-testület határozatképtelensége, vagy a döntéshozatal elmaradása esetén egy átmeneti időszakban ruházza fel a polgármestert a testületi hatáskörök gyakorlására. Az Mötv. e szakasza alapján elfogadott döntéseket úgy kell tekinteni, mintha azokat a képviselő-testület fogadta volna el.
- [36] A 2024. szeptember 11. és 12. napján az ülés vezetésére feljogosított személyek távolmaradása eredményeképpen váltak határozatképtelenné a képviselő-testületi ülések, melynek következtében nyílt meg annak lehetősége, hogy a polgármester az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a képviselő-testület helyett a képviselő-testület feladat-, és hatáskörében fogadhatta el az ülésekhez készített előterjesztésekben szereplő döntési javaslatokat. Mindez – a rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvének sérelme mellett – ellentétes a „helyi közügyek demokratikus intézésében megnyilvánuló közakarat” alapelveivel is.
- [37] Figyelemmel arra, hogy az Ör. meghozatala előtt a fent kifejtett okok miatt nem állapítható meg, hogy a képviselő-testület két egymást követő határozatképtelen testületi ülése – mint az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pont

- ba) alpontjába foglalt feltétel – megvalósult volna, a polgármester számára jogalkotási hatáskör nem állt fenn, ezért az Ör. elfogadásának eljárásjogi keretei sem valósultak meg.
- [38] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a fentiek szerint megállapította, hogy megvalósult az indítvány szerinti, az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjába ütköző eljárás, ami a támadott Ör. közjogi érvénytelenségét vonja maga után, ezért a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogszabálysértő önkormányzati rendelet megsemmisítéséről rendelkezett (Köf.5.005/2019/5., Köf.5.045/2021/4., Köf.5024/2024/5.)
- [39] Jelen esetben az Ör. közjogi érvénytelensége miatt a Kp. 146. § (4) bekezdése által lehetővé tett „ex nunc” hatályú megsemmisítés főszabályától való eltérés feltétele fennáll. A jogállamiság integráns részét képező jogbiztonság sérelmét a Kúria Önkormányzati Tanácsa a jogsértés súlyára és körülményeire figyelemmel a támadott önkormányzati rendelet vonatkozásában megállapította, ezért azt „ex tunc”, azaz a kihirdetése napjára visszamenőleges hatállyal, 2024. szeptember 13. napjával semmisítette meg.
- [40] A Kúria Önkormányzati Tanácsa kiemeli, hogy a Jat. 12. § (1) és (2) bekezdései értelmében, a módosító rendelkezés és hatályon kívül helyező rendelkezés a hatálybalépéssel, vagy ha a módosító, illetve a hatályon kívül helyező rendelkezés a módosítást, illetve hatályon kívül helyezést meghatározott időponthoz vagy jövőbeli feltételhez köti, ennek az időpontnak vagy jövőbeli feltételnek a bekövetkezésével végrehajtottá válik. A jogszabály e szerint végrehajtottá vált rendelkezése a végrehajtottá válást követő napon hatályát veszti. Ebből következően az Ör. 6. §-a által hatályon kívül helyezett rendeletek a kihirdetést követő napon, 2024. szeptember 14-én hatályukat veszítették.
- [41] A Kúria Önkormányzati Tanácsának a Jat. fenti rendelkezéseiből következő, a Köf.5.069/2013/4. számú határozatától követett gyakorlata szerint a támadott önkormányzati rendelet/rendelkezés megsemmisítése nem eredményezheti a módosítás előtti rendelet(ek), illetve önkormányzati rendelkezések feléledését, ezért elutasította azt az indítványt, amely annak kimondására irányul, hogy az Ör. 6. §-ával hatályon kívül helyezett Balmazújváros helyi jelentőségű természeti értékeinek védelméről szóló 27/2007. (X.25.) önkormányzati rendelet, valamint a fák védetté nyilvánításáról szóló 10/2009. (IV.29.) önkormányzati rendelet hatályban marad.
- [42] A Kúria Önkormányzati Tanácsa utal arra, hogy feladata az önkormányzati rendeletek más jogszabályba ütközésének vizsgálata. Amennyiben az érintett önkormányzat a rendelete megsemmisítését (hatályon kívül helyezését) „nem ellenzi”, úgy elsősorban az érintett önkormányzatnak kell a törvényességi felhívásban foglaltaknak eleget téve a rendeletét hatályon kívül helyezni.

A döntés elvi tartalma

- [43] Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a helyi rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, észszerű rendben történő lefolytatásának lényeges feltétele, melynek az Mötv. 146/L. §-a alkalmazása során is érvényesülnie kell.

Záró rész

- [44] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el, a jogkövetkezményeket a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja, valamint 146. § (4) bekezdése alapján állapította meg.
- [45] A Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.
- [46] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján a feleket teljes költségmentesség illeti meg és saját költségeiket maguk viselik.
- [47] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. március 18.

Dr. Hajnal Péter s.k. a tanács elnöke

Dr. Hajnal Péter s.k.
a tanács elnöke
az aláírásban akadályozott
Dr. Dobó Viola
előadó bíró helyett

Dr. Balogh Zsolt s.k. bíró

Dr. Kalas Tibor s.k. bíró

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k. bíró

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5.070/2024/5. számú határozata

Az ügy száma:	Köf.5.070/2024/5.
A tanács tagja:	Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke, Dr. Demjén Péter előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt bíró, Dr. Dobó Viola bíró, Dr. Hajnal Péter bíró
Az indítványozó:	Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (Cím1)
Az indítványozó képviselője:	Dr. Hábel Lili Zsuzsa kamarai jogtanácsos
Az érintett önkormányzat:	Balmazújváros Város Önkormányzata (Cím2)
Az érintett önkormányzat képviselője:	Dr. Sipka Ügyvédi Iroda; Dr. Sipka Péter Máté ügyvéd (Cím3)
Az ügy tárgya:	önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata képviselő-testületének a lakások és helyiségek bérletére, valamint elidegenítésükre vonatkozó szabályairól szóló 5/2023. (IV.26.) rendeletének – a 14/2024. (IX.13.) önkormányzati rendeletével módosított – 55. § (1) és (2) bekezdése jogszabályba ütközik, ezért azt a kihirdetése napjára visszamenőleges hatállyal, 2024. szeptember 13. napjával megsemmisíti;
- azt az indítványt, amely annak megállapítására irányul, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata képviselő-testületének a lakások és helyiségek bérletére, valamint elidegenítésükre vonatkozó szabályairól szóló 5/2023. (IV.26.) rendelete 55. § (1) és (2) bekezdése a 14/2024. (IX.13.) önkormányzati rendelettel történő módosítás előtti szöveggel marad hatályban, elutasítja.
- elrendeli határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben;
- elrendeli, hogy határozatát – a kézbesítést követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon az érintett önkormányzat is tegye közzé.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás**Az indítvány alapjául szolgáló tényállás**

- [1] Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének (a továbbiakban: önkormányzat) két egymást követő ülését hívta össze az akkor hivatalban lévő polgármester. A 2024. szeptember 11. 10.00 órára szóló meghívó 2024. szeptember 6. napján, a 2024. szeptember 12. 14.00 órára szóló meghívó 2024. szeptember 12. napján kelt.
- [2] A határozatképtelen ülések követően a polgármester Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 146/L.§ (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában foglaltakra hivatkozással a képviselő-testület helyett elfogadta a Balmazújváros Város Önkormányzata képviselő-testületének a lakások és helyiségek bérletére, valamint elidegenítésükre vonatkozó szabályairól szóló 5/2023. (IV.26.) rendeletének (a továbbiakban: Ör.) módosításáról szóló 14/2024. (IX.13.) önkormányzati rendeletet (a továbbiakban: Módr.). A Módr. 3. §-a szerint az a kihirdetését követő napon lép hatályba.
- [3] A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: indítványozó) a jogszerű önkormányzati működés elősegítése érdekében folytatott törvényességi felügyeleti vizsgálata során két alkalommal kért tájékoztatást az önkormányzattól arra vonatkozóan, hogy képviselő-testület tartott-e ülést 2024. szeptember 11. és szeptember 12. napján. A tájékoztatásban különösen arra kérdezett rá, hogy az üléseket ki, mikor hívta össze, ki nyitotta meg és vezette, határozatképesek voltak-e az ülések, amennyiben nem, mikor, milyen okból váltak határozatképtelenné, valamint ki zárta be az üléseket és mikor. Az indítványozó tájékoztatást kért arra vonatkozóan is, hogy a képviselő-

testület 2024. szeptember 11. és 12. napjára összehívott üléseit követően az akkor hivatalban lévő polgármester az Mötv. 68. § (2) bekezdése vagy az Mötv. 146/L. §-a alapján a képviselő-testület feladat- és hatásköreit gyakorolva fogadott-e el döntéseket? Egyúttal kérte az elfogadott döntések (rendeletek, határozatok), és a képviselő-testületi ülésekről készített jegyzőkönyvek haladéktalan megküldését.

- [4] Az indítványozó 2024. október 24. napján HB/11-TÖRV/00683-1/2024. ügyiratszám az Mötv. 134. § (1) bekezdése alapján törvényességi felhívást bocsátott ki a képviselő-testületnek címezve. Ebben megállapította, hogy az Ör. elfogadásához kapcsolódó döntéshozatali eljárás nem felelt meg a magasabb jogszabályokban előírt feltételeknek. A jogszabálysértés megszüntetésének határidejét 2024. november 30. napjában állapította meg.
- [5] A képviselő-testület a törvényességi felhívásban megadott határidő lejártáig nem tett intézkedést a jogszabálysértés megszüntetése érdekében, a törvényességi felhívásban előírt határidőben az indítványozót nem tájékoztatta.
- [6] Mivel a törvényességi felhívás nem vezetett eredményre, az indítványozó az Mötv. 136. § (2) bekezdése, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján indítványozta az Ör. 55. § (1) és (2) bekezdése más jogszabályba ütközésének vizsgálatát, valamint megsemmisítését. Az indítványozó egyúttal annak kimondását is kérte, – amennyiben a Kúria helyt ad az indítványban foglaltaknak és megállapítja a Módr. közjogi érvénytelenségét – hogy az Ör. a módosítás előtti szöveggel marad hatályban.

A kormányhivatal indítványa és az Önkormányzat védírata

- [7] Az indítványozó jogi álláspontja szerint az Ör. – Módr. által beiktatott – 55. § (1) és (2) bekezdése közjogi érvénytelenségben szenved, mivel a polgármester a helyi jogalkotási eljárás több, az Alaptörvényben és az Mötv.-ben lefektetett alapvető szintű szabályát is megsértette. Az indítvány szerint különösen az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, az Mötv. 2. § (1)–(2) bekezdésekben, 9. §-ban, 32. § (2) bekezdés i) pontjában, 45. §, 65. § és a 66. §-okban foglaltak sérültek a módosítás elfogadása során.
- [8] Indítványában kiemelte, hogy a közhatalom, ezen belül a helyi közhatalom gyakorlásának nyilvánossága a demokratikus működés alapja, a jogállami működés egyik sarkalatos pontja. Az Mötv. a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét törvényi alapelv szintjére emelte. A jogok gyakorlásának törvényi garanciái kifejezésre juttatják azt is, hogy a jogok gyakorlása egyben kötelezettség is.
- [9] Az Mötv. rendelkezéseit kiemelve előadta továbbá, hogy a polgármester ülésvezetési jogának/kötelezettségének rendeltetése (célja) a képviselő-testületi működés elősegítése, a határozatképesség fenntartása, a testületi döntéshozatal támogatása. Az ülésvezetéshez kapcsolódó jogosítványok, intézkedések gyakorlása nem lehet öncélú, nem irányulhat a képviselő-testületi működés, a testületi döntéshozatal megakadályozására.
- [10] Az indítványozó szerint nem tekinthető rendeltetésszerűnek az a polgármesteri eljárás és döntéshozatal, amelynek célja nem a képviselő-testületi működés támogatása, hanem azzal ellentétesen az egyszemélyi döntésre törekvés. A képviselő-testület működésének akadályozása az Mötv. szerinti „a helyi közügyek demokratikus intézésében” megnyilvánuló közakarat sérelmére vezet.
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pontja feltételezi a képviselő-testületi ülés létét, nem elegendő a meghívó az ülésre, ahhoz szükség van az ülésnek a képviselő-testületi ülés vezetésére feljogosított személy általi megnyitására, az esetleges határozatképtelenség megállapítására, továbbá az ülésről készült jegyzőkönyv meglétére.
- [12] Az indítványozó kiemelte, hogy a HB/11-TÖRV/00635-4/2024. ügyiratszámú ismételt tájékoztatáskérésre a 2024. október 1. napjától hivatalba lépett új polgármester BAL/14265-2. iktatószámú válaszlévelében arról adott tájékoztatást, hogy a meghívókban megjelölt időpontokban az ülések vezetésére feljogosított személy nem volt jelen. Sem az akkor hivatalban lévő polgármester, sem az alpolgármester, sem Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2010. (XI.25.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: SZMSZ) 4. § (2) bekezdése szerinti Pénzügyi és Jogi Bizottság elnöke nem jelent meg az üléseken. Az ülések megnyitása, vezetése, bezárása nem történt meg, azokról jegyzőkönyvek nem készültek, az indítványozóhoz sem kerültek megküldésre. A polgármester a 15/2024. (IX.13.) önkormányzati rendeletet az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pont, ba) alpont felhatalmazására hivatkozással fogadta el.
- [13] Az indítvány végezetül utalt arra is, hogy a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.). 12. § (1)–(2) és 14. § (1) bekezdései értelmében a Módr. 2024. szeptember 15. napján a végrehajtottá válását követően hatályát veszítette, azonban az általa kifejtetni célzott jogi hatás ezt követően az Ör., mint alaprendelet módosult rendelkezéseinek tulajdonítható. Erre tekintettel álláspontja szerint az Ör. 55. § (1) és (2) bekezdése közjogi

érvénytelenségben szenved. Az indítvány kérte a Kúriát annak megállapítására, hogy az Ör. 55. § (1) és (2) bekezdése a Módr. előtti szöveggel marad hatályban.

- [14] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. 140. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 42. § (1) bekezdése alapján az érintett önkormányzatot felhívta az indítványra vonatkozó nyilatkozata megtételére.
- [15] Az önkormányzat 2024. január 7. napján kelt – határidőn túl előterjesztett – védiratában úgy nyilatkozott, hogy az indítvány teljesítését nem ellenzi. Indokolásában arra hivatkozott, hogy ismeretében van a Kúria Önkormányzati Tanácsának az önkormányzattal összefüggésben meghozott korábbi határozataira, melyekben foglaltakat tudomásul veszi.

Az Önkormányzati Tanács döntésének indokai

- [16] Az indítvány az alábbiak szerint megalapozott.
- [17] A Kúria Önkormányzati Tanácsának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Ör. vitatott rendelkezéseinek megalkotására a hatályos jogszabályok betartása mellett került-e sor.
- [18] A Kúria Önkormányzati Tanácsának a Köf.5.031/2012/11. számú határozata óta követett gyakorlata szerint az önkormányzati rendeletek absztrakt törvényességi vizsgálata során az önkormányzati rendeletet mindig a hatályos törvényekhez és a hatályos más jogszabályokhoz kell mérni. Ugyanakkor az önkormányzati rendeletet a megalkotásakor hatályos magasabb jogszabályhoz kell mérni, ha rendeletalkotási szabályok megsértése az ügy tárgya (Köf.5.011/2022/4., Köf.5.010/2022/5., Köf.5.007/2024/4. számú határozatok).
- [19] Az Mötv. 2024. június 9-től hatályos 146/L. §-a a következő rendelkezést tartalmazza:
- (1) A 2024. június 9. és 2024. október 1. közötti időszakban a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, vármegyei közgyűlésnek (a továbbiakban együtt: képviselő-testület) feladat- és hatáskörét a polgármester, főpolgármester, vármegyei közgyűlés elnöke (a továbbiakban együtt: polgármester) gyakorolja, ha
- a) a megválasztott önkormányzati képviselők száma a képviselő-testület működéséhez szükséges létszám alá csökken, vagy
- b) a képviselő-testület két egymást követő alkalommal, illetve a 135. § (2) bekezdése alapján összehívott ülése
- ba) határozatképtelen, vagy
- bb) határozatképes, de a napirendre tűzött kérdésekben nem dönt.
- [20] Az átmeneti rendelkezések értelmében a polgármester speciális jogalkotási hatáskörét többek között két egymást követő határozatképtelen testületi ülés alapozhatja meg.
- [21] Az Alkotmánybíróság már ítélezési gyakorlatának kezdetén leszögezte, hogy „Csak a formalizált eljárás szabályainak a betartásával keletkezhet érvényes jogszabály” [11/1992. (III.5.) AB határozat]. Ha a jogalkotás során a jogalkotási eljárás garanciális szabályai sérülnek, akkor ez az adott jogszabály közjogi érvénytelenségét vonja maga után [29/1997. (IV.29.) AB határozat, amit az Alaptörvény hatálybalépése után megerősítette pl. a 8/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás 48. pontja és a 22/2018. (XI. 20.) AB határozat, Indokolás 83. pontja]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján – korábbi határozatait megerősítve kimondta, hogy – a jogszabályalkotás garanciális szabályainak a megsértése a jogszabály megsemmisítését eredményezi [Lásd pl. a 63/2003. (XII. 15.) AB határozatot, illetve a 45/2012. (XII. 29.) AB határozatot és a 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás 77. pontját].
- [22] A Kúria Önkormányzati Tanácsa – az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatának megfelelően – már az ítélezése kezdetén, a Köf.5.045/2012/5. számú határozatában rámutatott, hogy az önkormányzati rendeletalkotás garanciális szabályait törvények tartalmazzák, de adott esetben garanciális rendelkezéseket tartalmazhat az adott önkormányzat által saját maga eljárására nézve – a törvény keretei között – meghatározott helyi szabályozás is. Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, ésszerű rendben történő lefolytatásának is lényeges feltétele. Részei ennek a képviselő-testületi ülések összehívásának, a lakosság tájékoztatásának, a napirendi javaslatok megfelelő továbbításának, az ülések vezetésének és nyilvánosságának szabályai, csakúgy, mint a megfelelő szavazataránnyal elfogadott rendelet jogszabályokban meghatározottak szerinti kihirdetése. A rendeletalkotási eljárás garanciális szabályainak sérelme az ott elfogadott rendelet közjogi érvénytelenségét vonja maga után. (Köf.5.046/2016/8., Köf.5.024/2023/7. Köf.5.013/2013/7., Köf.5.030/2023/3. számú határozatok).
- [23] A jelen ügyben az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti döntéshozatal előfeltételének (két egymást követő határozatképtelen testületi ülés) teljesülése a vitatott.
- [24] Az Mötv. 45. §-a alapján a képviselő-testület ülését a polgármester hívja össze és vezeti, akadályoztatása esetén e hatáskörét az alpolgármester gyakorolja.

- [25] Az Mötv. 9. §-a szerint az Mötv.-ben meghatározott jogokat jóhiszeműen, a kölcsönös együttműködés elvét figyelembe véve, társadalmi rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni. Másfelől a működőképesség érdekében kisegítő szabályokkal rendezi az Mötv. a testületi ülések összehívását és vezetését.
- [26] Az Mötv. szabályozása alapján a polgármesternek joga és egyben kötelezettsége is a képviselő-testület ülésének összehívása és vezetése. A Kúria Önkormányzati Tanácsa kiemeli, hogy az ülés vezetésének jogosítványa számos részjogosítványt foglal magába (lásd például Köf.5.033/2020/4., Köf.5.030/2023/3. számú döntéseket), így például az ülés megnyitásának jogát, a szó megadásának és megtagadásának jogát, az ülés elnapolásáról, berekesztéséről való döntéshozatalt.
- [27] Az Mötv. 2. § (1)–(2) bekezdése szerint a helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.
- [28] Az Mötv. 3. § (1) és (4) bekezdése alapján a helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a vármegyék (területi önkormányzatok) választópolgárainak közösségét illeti meg. A választópolgárok választott képviselőik útján gyakorolják az önkormányzáshoz való közösségi jogukat.
- [29] Az Mötv. 32. § (2) bekezdés i) pontja alapján az önkormányzati képviselő köteles a testületi üléseken megjelenni, a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni.
- [30] Az Mötv. 65. §-a értelmében a képviselő-testület elnöke a polgármester, de a 66. §-a alapján egyben tagja is a képviselő-testületnek, a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából önkormányzati képviselőnek tekintendő. Az Mötv. 32. § (2) bekezdés i) pontja pedig úgy rendelkezik, hogy az önkormányzati képviselő köteles a testületi üléseken megjelenni, a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni. Mindezek alapján jól látható, hogy a polgármester és a képviselők nem csak jogosultak a képviselő-testület munkájában részt venni, hanem az Mötv. kötelezettséget is terhel rájuk, mely nem ruházható át.
- [31] Az Mötv. 47. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen az önkormányzati képviselőknek több mint a fele jelen van. A határozatképességet folyamatosan figyelemmel kell kísérni.
- [32] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint a 2024. szeptember 11. napján 10.00 órára, valamint a 2024. szeptember 12. napján 14.00 összehívott ülés vonatkozásában semmilyen olyan bizonyíték, tény nem áll rendelkezésre, amely határozatképes ülések megtartását támasztaná alá. A meghívókban megjelölt időpontokban az ülések vezetésére feljogosított személy nem volt jelen, így sem a polgármester, sem az alpolgármester, sem az SZMSZ 4. § (2) bekezdése szerinti Pénzügyi és Jogi Bizottság elnöke nem jelent meg. Mind az új polgármester BAL/14265-2. iktatószámú tájékoztatása, mind a jegyzőkönyvek hiánya, mind az önkormányzat védirta – amely az indítványban foglaltakat nem vitatja – azt támasztja alá, hogy a Módr. meghozatala előtt nem volt két egymást követő határozatképtelen testületi ülés, amely az Mötv. 146/L. §-a alapján a polgármester számára rendeletalkotási hatáskört teremtett volna, ezért az Ör. meghozatalának eljárásjogi keretei nem álltak fent.
- [33] A fentieket összegezve az Önkormányzati Tanács megalapozottnak találta az indítványozó azon érvelését, mely szerint nem tekinthető rendeltetésszerűnek az a polgármesteri eljárás, intézkedés és döntéshozatal, amelynek célja nem a képviselő-testületi működés támogatása, hanem azzal ellentétesen az egyszemélyi döntésre törekvés.
- [34] Az Mötv. 146/L. § (1) bekezdése az önkormányzat működőképessége érdekében, a képviselő-testület határozatképtelensége, vagy a döntéshozatal elmaradása esetén egy átmeneti időszakban ruházta fel a polgármestert a testületi hatáskörök gyakorlására. Az Mötv. e szakasza alapján elfogadott döntéseket úgy kell tekinteni, mintha azokat a képviselő-testület fogadta volna el.
- [35] A 2024. szeptember 11. és 12. napján az ülés vezetésére feljogosított személyek távolmaradása eredményeképpen váltak határozatképtelenné a képviselő-testületi ülések, melynek következtében nyílt meg annak lehetősége, hogy a polgármester az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pont, ba) alpontja alapján a képviselő-testület helyett a képviselő-testület feladat és hatáskörében fogadhatta el az ülésekhez készített előterjesztésekben szereplő döntési javaslatokat. Mindez – a rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveinek sérelme mellett – ellentétes a „helyi közügyek demokratikus intézésében megnyilvánuló közakarat” alapelvével is.
- [36] Figyelemmel arra, hogy az Ör. támadott rendelkezéseit módosító Módr. meghozatala előtt a fent kifejtett okok miatt nem állapítható meg, hogy két egymást követő határozatképtelen testületi ülés – mint az Mötv. 146/L. §-ában foglalt feltétel – megvalósult volna, a polgármester számára jogalkotási hatáskör nem állt fenn, ezért az Ör. 55. § (1) és (2) bekezdése elfogadásának eljárásjogi keretei sem valósultak meg.

- [37] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5.024/2024/5. számú határozatával egyezően kiemeli, hogy a Jat. 12. § (1) és (2) bekezdései értelmében, a módosító rendelkezés és hatályon kívül helyező rendelkezés a hatálybalépéssel, vagy ha a módosító, illetve a hatályon kívül helyező rendelkezés a módosítást, illetve hatályon kívül helyezést meghatározott időponthoz vagy jövőbeli feltételhez köti, ennek az időpontnak vagy jövőbeli feltételnek a bekövetkezésével végrehajtottá válik. A jogszabály e szerint végrehajtottá vált rendelkezése a végrehajtottá válást követő napon hatályát veszti. Ebből következően a Módr. 2024. szeptember 13-i kihirdetésére tekintettel az 2024. szeptember 14-én lépett hatályba, majd 2024. szeptember 15-én hatályát veszítette.
- [38] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a fentiek szerint megállapította, hogy megvalósult az indítvány szerinti Mötv. 146/L. §-ába ütköző eljárás, ami a támadott Ör. közjogi érvénytelenségét vonja maga után, ezért a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogszabálysértő önkormányzati rendelkezések megsemmisítéséről rendelkezett.
- [39] Jelen esetben a Kp. 146. § (4) bekezdése által lehetővé tett „ex nunc” hatályú megsemmisítés főszabályától való eltérés feltétele az Ör. 55. § (1) és (2) bekezdése közjogi érvénytelensége miatt fennáll. A jogállamiság integráns részét képező jogbiztonság sérelmét a Kúria Önkormányzati Tanácsa a jogsértés súlyára és körülményeire figyelemmel a támadott önkormányzati rendelkezések vonatkozásában megállapította, ezért azt „ex tunc”, azaz a kihirdetése napjára visszamenőleges hatállyal, 2024. szeptember 13. napjával semmisítette meg.
- [40] A Kúria Önkormányzati Tanácsának a Jat. fenti rendelkezéseiből következő, a Köf.I.5.069/2013/4. számú határozatától követett gyakorlata szerint a támadott önkormányzati rendelkezés megsemmisítése nem eredményezheti a módosítás előtti rendelkezések feléledését. Erre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa elutasította azt az indítványt, amely annak kimondására irányult, hogy az Ör. 55. § (1) és (2) bekezdése a Módr. előtti szöveggel marad hatályban.
- [41] A Kúria Önkormányzati Tanácsa utal arra, hogy feladata az önkormányzati rendeletek más jogszabályba ütközésének vizsgálata. Amennyiben az érintett önkormányzat a rendelete megsemmisítését (hatályon kívül helyezését) „nem ellenzi”, úgy elsősorban az érintett önkormányzatnak kell a törvényességi felhívásban foglaltaknak eleget téve a rendeletét hatályon kívül helyezni.

A döntés elvi tartalma

- [42] Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a helyi rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, ésszerű rendben történő lefolytatásának lényeges feltétele, melynek az Mötv. 146/L. §-a alkalmazása során is érvényesülnie kell.

Záró rész

- [43] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el, a jogkövetkezményeket a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja, valamint 146. § (4) bekezdése alapján állapította meg.
- [44] A Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.
- [45] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján a feleket teljes költségmentesség illeti meg és saját költségeiket maguk viselik.
- [46] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. március 18.

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke

Dr. Demjén Péter s.k. előadó bíró

Dr. Balogh Zsolt s.k. bíró

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke
Dr. Dobó Viola aláírásában akadályozott
bíró helyett

Dr. Hajnal Péter s.k. bíró

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5.071/2024/5. számú határozata

Az ügy száma:	Köf.5.071/2024/5.
A tanács tagja:	Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Kiss Árpád Lajos előadó bíró, Dr. Demjén Péter bíró, Dr. Hajnal Péter bíró, Dr. Kalas Tibor bíró
Indokolás	Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (Cím1)
Az indítványozó képviselője:	Dr. Hábel Lili Zsuzsa kamarai jogtanácsos
Az érintett önkormányzat:	Balmazújváros Város Önkormányzata (Cím2)
Az érintett önkormányzat képviselője:	Dr. Sipka Ügyvédi Iroda; Dr. Sipka Péter Máté ügyvéd (Cím3)
Az ügy tárgya:	önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata képviselő-testületének az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló 15/2007. (V.24.) rendeletének – a 15/2024. (IX.13.) önkormányzati rendeletével módosított – 7. § (4) bekezdés b) pontja és 2. melléklete más jogszabályba ütközik, ezért azt a kihirdetése napjára visszamenőleges hatállyal, 2024. szeptember 13. napjával megsemmisíti;
- azt az indítványt, amely annak megállapítására irányul, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata képviselő-testületének az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló 15/2007. (V.24.) rendelete 7. § (4) bekezdés b) pontja és 2. melléklete a 15/2024. (IX.13.) önkormányzati rendelettel történő módosítás előtti szöveggel marad hatályban, elutasítja.
- elrendeli határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben;
- elrendeli, hogy határozatát – a kézbesítést követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon az érintett önkormányzat is tegye közzé.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás**Az indítvány alapjául szolgáló tényállás**

- [1] Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének (a továbbiakban: önkormányzat) két egymás követő ülését hívta össze az akkor hivatalban lévő polgármester. A 2024. szeptember 11. 10.00 órára szóló meghívó 2024. szeptember 6. napján, a 2024. szeptember 12. 14.00 órára szóló meghívó 2024. szeptember 12. napján kelt.
- [2] A határozatképtelen ülésekot követően a polgármester Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 146/L.§ (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában foglaltakra hivatkozással a képviselő-testület helyett elfogadta a Balmazújváros Város Önkormányzata képviselő-testületének az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló 15/2007. (V.24.) rendeletének (a továbbiakban: Ör.) módosításáról szóló 15/2024. (IX.13.) önkormányzati rendeletet (a továbbiakban: Mód.r.). Az Ör. 3. §-a szerint az a kihirdetését követő napon lép hatályba.
- [3] A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: indítványozó) 2024. október 24. napján HB/11-TÖRV/00683-1/2024. ügyiratszámom az Mötv. 134. § (1) bekezdése alapján törvényességi felhívást bocsátott ki a képviselő-testületnek címezve. Ebben megállapította, hogy az Ör. elfogadásához kapcsolódó döntéshozatali eljárás nem felelt meg a magasabb jogszabályokban előírt feltételeknek. A jogszabálysértés megszüntetésének határidejét 2024. november 30. napjában állapította meg.

- [4] A képviselő-testület a törvényességi felhívásban megadott határidő lejártáig nem tett intézkedést a jogszabálysértés megszüntetése érdekében, a törvényességi felhívásban előírt határidőben az indítványozót nem tájékoztatta.
- [5] Mivel a törvényességi felhívás nem vezetett eredményre, az indítványozó az Mötv. 136. § (2) bekezdése, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján indítványozta az Ör. 7. § (4) bekezdés b) pontja és 2. melléklete más jogszabályba ütközésének vizsgálatát, valamint megsemmisítését. Az indítványozó egyúttal annak kimondását is kérte, – amennyiben a Kúria helyt ad az indítványban foglaltaknak és megállapítja a Módr. közjogi érvénytelenségét – hogy az Ör. a módosítás előtti szöveggel marad hatályban.

A kormányhivatal indítványa és az Önkormányzat védírate

- [6] Az indítványozó jogi álláspontja szerint az Ör. – Módr. által beiktatott – 7. § (4) bekezdés b) pontja és 2. melléklete közjogi érvénytelenségben szenved, mivel a polgármester a helyi jogalkotási eljárás több, az Alaptörvényben és az Mötv.-ben lefektetett alapvető szintű szabályát is megsértette. Az indítvány szerint különösen az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, az Mötv. 2. § (1)–(2) bekezdésekben, 9. §, 32. § (2) bekezdés i) pontja, 45. §, 65. § és a 66. §-okban foglaltak sérültek a módosítás elfogadása során.
- [7] Indítványában kiemelte, hogy a közhatalom, ezen belül a helyi közhatalom gyakorlásának nyilvánossága a demokratikus működés alapja, a jogállami működés egyik sarkalatos pontja. Az Mötv. a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét törvényi alapelv szintjére emelte. A jogok gyakorlásának törvényi garanciái kifejezésre juttatják azt is, hogy a jogok gyakorlása egyben kötelezettség is.
- [8] Az Mötv. rendelkezéseit kiemelve előadta továbbá, hogy a polgármester ülésvezetési jogának/kötelezettségének rendeltetése (célja) a képviselő-testületi működés elősegítése, a határozatképesség fenntartása, a testületi döntéshozatal támogatása. Az ülésvezetéshez kapcsolódó jogosítványok, intézkedések gyakorlása nem lehet öncélú, nem irányulhat a képviselő-testületi működés, a testületi döntéshozatal megakadályozására.
- [9] Az indítványozó szerint nem tekinthető rendeltetésszerűnek az a polgármesteri eljárás és döntéshozatal, amelynek célja nem a képviselő-testületi működés támogatása, hanem azzal ellentétesen az egyszemélyi döntésre törekvés. A képviselő-testület működésének akadályozása az Mötv. szerinti „a helyi közügyek demokratikus intézésében” megnyilvánuló közakarat sérelmére vezet.
- [10] Az indítványozó álláspontja szerint az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pontja feltételezi a képviselő-testületi ülés létét, nem elegendő a meghívó az ülésre, ahhoz szükség van az ülésnek a képviselő-testületi ülés vezetésére feljogosított személy általi megnyitására, az esetleges határozatképtelenség megállapítására, továbbá az ülésről készült jegyzőkönyv meglétére.
- [11] Kifejtette, hogy az indítványozó a jogszerű önkormányzati működés elősegítése érdekében folytatott törvényességi felügyeleti vizsgálata során két alkalommal kért tájékoztatást az önkormányzattól arra vonatkozóan, hogy képviselő-testület tartott-e ülést 2024. szeptember 11. és szeptember 12. napján. A tájékoztatásban különösen arra kérdezett rá, hogy az üléseket ki, mikor hívta össze, ki nyitotta meg és vezette, határozatképesek voltak-e az ülések, amennyiben nem, mikor, milyen okból váltak határozatképtelenné, valamint ki zárta be az üléseket és mikor. Az indítványozó tájékoztatást kért arra vonatkozóan is, hogy a képviselő-testület 2024. szeptember 11. és 12. napjára összehívott üléseit követően az akkor hivatalban lévő polgármester az Mötv. 68. § (2) bekezdése vagy az Mötv. 146/L. §-a alapján a képviselő-testület feladat- és hatásköreit gyakorolva fogadott-e el döntéseket? Egyúttal kérte az elfogadott döntések (rendeletek, határozatok), és a képviselő-testületi ülésekről készített jegyzőkönyvek haladéktalan megküldését.
- [12] Az indítványozó kiemelte, hogy a HB/11-TÖRV/00635-4/2024. ügyiratszámú ismételt tájékoztatáskérésre a 2024. október 1. napjától hivatalba lépett új polgármester BAL/14265-2. iktatószámú válaszfellevelében azt nyilatkozta, hogy a meghívókban megjelölt időpontokban az ülések vezetésére feljogosított személy nem volt jelen. Sem az akkor hivatalban lévő polgármester, sem az alpolgármester, sem Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2010. (XI.25.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: SZMSZ) 4. § (2) bekezdése szerinti Pénzügyi és Jogi Bizottság elnöke nem jelent meg az üléseken. Az ülések megnyitása, vezetése, bezárása nem történt meg, azokról jegyzőkönyvek nem készültek, az indítványozóhoz sem kerültek megküldésre. A polgármester a 15/2024. (IX.13.) önkormányzati rendeletet az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pont, ba) alpont felhatalmazására hivatkozással fogadta el.
- [13] Az indítvány végezetül utalt arra is, hogy a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.). 12. § (1)–(2) és 14. § (1) bekezdései értelmében a Módr. 2024. szeptember 15. napján a végrehajtottá válását követően

hatályát veszítette, azonban az általa kifejtteni célzott jogi hatás ezt követően az Ör., mint alaprendelet módosult rendelkezéseinek tulajdonítható. Erre tekintettel álláspontja szerint az Ör. 7. § (4) bekezdés b) pontja és 2. melléklete közjogi érvénytelenségben szenved. Az indítványozó annak megállapítását kérte, hogy az Ör. 7. § (4) bekezdés b) pontja és 2. melléklete a Módr. történő módosítás előtti szöveggel marad hatályban.

- [14] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. 140. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 42. § (1) bekezdése alapján az érintett önkormányzatot felhívta az indítványra vonatkozó nyilatkozata megtételére.
- [15] Az önkormányzat 2024. január 7. napján kelt – határidőn túl előterjesztett – védiratában úgy nyilatkozott, hogy az indítvány teljesítését nem ellenzi. Indokolásában arra hivatkozott, hogy ismeretében van a Kúria Önkormányzati Tanácsának az önkormányzattal összefüggésben meghozott korábbi határozataira, melyekben foglaltakat tudomásul veszi.

Az Önkormányzati Tanács döntésének indokai

- [16] Az indítvány az alábbiak szerint megalapozott.
- [17] A Kúria Önkormányzati Tanácsa rögzíti, hogy az Ör. 7. § (4) bekezdés b) pontja esetében a Nemzeti Jogszabálytárban (www.njt.hu) az Ör. hatályos rendelkezése szövegszerűen nincs feltüntetve, azonban a csatlakozó lábjegyzet szerint annak tartalma a Módr. „1. §-ával megállapított szöveg.” Ezért a Kúria a Módr. 1. §-ával kihirdetett rendelkezést tekintette a hatályos rendelkezésnek. Megállapította továbbá, hogy a Módr. 1. számú melléklete lépett az Ör. 2. számú melléklete helyébe, azzal, hogy az a Nemzeti Jogszabálytárban a 2. számú melléklet megjelölés alatt érhető el ugyan, azonban a módosítást követően szerepel rajta az „1. melléklet” megjelölés.
- [18] A Kúria Önkormányzati Tanácsának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Ör. vitatott rendelkezéseinek megalkotására a hatályos jogszabályok betartása mellett került-e sor.
- [19] A Kúria Önkormányzati Tanácsának a Köf.5.031/2012/11. számú határozata óta követett gyakorlata szerint az önkormányzati rendeletek absztrakt törvényességi vizsgálata során az önkormányzati rendeletet mindig a hatályos törvényekhez és a hatályos más jogszabályokhoz kell mérni. Ugyanakkor az önkormányzati rendeletet a megalkotásakor hatályos magasabb jogszabályhoz kell mérni, ha rendeletalkotási szabályok megsértése az ügy tárgya (Köf.5.011/2022/4., Köf.5.010/2022/5., Köf.5.007/2024/4. számú határozatok).
- [20] Az Mötv. 2024. június 9-től hatályos 146/L. §-a a következő rendelkezést tartalmazza:
- (1) A 2024. június 9. és 2024. október 1. közötti időszakban a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, vármegyei közgyűlésnek (a továbbiakban együtt: képviselő-testület) feladat- és hatásköréit a polgármester, főpolgármester, vármegyei közgyűlés elnöke (a továbbiakban együtt: polgármester) gyakorolja, ha
- a) a megválasztott önkormányzati képviselők száma a képviselő-testület működéséhez szükséges létszám alá csökken, vagy
- b) a képviselő-testület két egymást követő alkalommal, illetve a 135. § (2) bekezdése alapján összehívott ülése
- ba) határozatképtelen, vagy
- bb) határozatképes, de a napirendre tűzött kérdésekben nem dönt.
- [21] Az átmeneti rendelkezések értelmében a polgármester speciális jogalkotási hatáskörét többek között két egymást követő határozatképtelen testületi ülés alapozhatja meg.
- [22] Az Alkotmánybíróság már ítélezési gyakorlatának kezdetén leszögezte, hogy „Csak a formalizált eljárás szabályainak a betartásával keletkezhet érvényes jogszabály” [11/1992. (III.5.) AB határozat]. Ha a jogalkotás során a jogalkotási eljárás garanciális szabályai sérülnek, akkor ez az adott jogszabály közjogi érvénytelenségét vonja maga után [29/1997. (IV.29.) AB határozat, amit az Alaptörvény hatálybalépése után megerősítette pl. a 8/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás 48. pontja és a 22/2018. (XI. 20.) AB határozat, Indokolás 83. pontja]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján – korábbi határozatait megerősítve kimondta, hogy – a jogszabályalkotás garanciális szabályainak a megsértése a jogszabály megsemmisítését eredményezi [Lásd pl. a 63/2003. (XII. 15.) AB határozatot, illetve a 45/2012. (XII. 29.) AB határozatot és a 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás 77. pontját].
- [23] A Kúria Önkormányzati Tanácsa – az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatának megfelelően – már az ítélezése kezdetén, a Köf.5.045/2012/5. számú határozatában rámutatott, hogy az önkormányzati rendeletalkotás garanciális szabályait törvények tartalmazzák, de adott esetben garanciális rendelkezéseket tartalmazhat az adott önkormányzat által saját maga eljárására nézve – a törvény keretei között – meghatározott helyi szabályozás is. Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, ésszerű rendben történő lefolytatásának is lényeges feltétele. Részei ennek a képviselő-testületi ülések összehívásának, a lakosság tájékoztatásának, a napirendi javaslatok megfelelő továbbításának, az ülések vezetésének és nyilvánosságának szabályai, csakúgy, mint a megfelelő szavazataránnyal elfogadott

- rendelet jogszabályokban meghatározottak szerinti kihirdetése. A rendeletalkotási eljárás garanciális szabályainak sérelme az ott elfogadott rendelet közjogi érvénytelenségét vonja maga után. (Köf.5.046/2016/8., Köf.5.024/2023/7. Köf.5.013/2013/7., Köf.5.030/2023/3. számú határozatok).
- [24] A jelen ügyben az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti döntéshozatal előfeltételének (két egymást követő határozatképtelen testületi ülés) teljesülése a vitatott.
- [25] Az Mötv. 45. §-a alapján a képviselő-testület ülését a polgármester hívja össze és vezeti, akadályoztatása esetén e hatáskörét az alpolgármester gyakorolja.
- [26] Az Mötv. 9. §-a szerint az Mötv.-ben meghatározott jogokat jóhiszeműen, a kölcsönös együttműködés elvét figyelembe véve, társadalmi rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni. Másfelől a működőképesség érdekében kisegítő szabályokkal rendezi az Mötv. a testületi ülések összehívását és vezetését.
- [27] Az Mötv. szabályozása alapján a polgármesternek joga és egyben kötelezettsége is a képviselő-testület ülésének összehívása és vezetése. A Kúria Önkormányzati Tanácsa kiemeli, hogy az ülés vezetésének jogosítványa számos részjogosítványt foglal magába (lásd például Köf.5.033/2020/4., Köf.5.030/2023/3. számú döntéseket), így például az ülés megnyitásának jogát, a szó megadásának és megtagadásának jogát, az ülés elnapolásáról, berekesztéséről való döntéshozatalt.
- [28] Az Mötv. 2. § (1)–(2) bekezdése szerint a helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.
- [29] Az Mötv. 3. § (1) és (4) bekezdése alapján a helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a vármegyék (területi önkormányzatok) választópolgárainak közösségét illeti meg. A választópolgárok választott képviselőik útján gyakorolják az önkormányzáshoz való közösségi jogait.
- [30] Az Mötv. 32. § (2) bekezdés i) pontja alapján az önkormányzati képviselő köteles a testületi üléseken megjelenni, a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni.
- [31] Az Mötv. 65. §-a értelmében a képviselő-testület elnöke a polgármester, de a 66. §-a alapján egyben tagja is a képviselő-testületnek, a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából önkormányzati képviselőnek tekintendő. Az Mötv. 32. § (2) bekezdés i) pontja pedig úgy rendelkezik, hogy az önkormányzati képviselő köteles a testületi üléseken megjelenni, a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni. Mindezek alapján jól látható, hogy a polgármester és a képviselők nem csak jogosultak a képviselő-testület munkájában részt venni, hanem az Mötv. kötelezettséget is terhel rájuk, mely nem ruházható át.
- [32] Az Mötv. 47. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen az önkormányzati képviselőknek több mint a fele jelen van. A határozatképességet folyamatosan figyelemmel kell kísérni.
- [33] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint a 2024. szeptember 11. napján 10.00 órára, valamint a 2024. szeptember 12. napján 14.00 összehívott ülés vonatkozásában semmilyen olyan bizonyíték, tény nem áll rendelkezésre, amely határozatképes ülések megtartását támasztaná alá. A meghívókban megjelölt időpontokban az ülések vezetésére feljogosított személy nem volt jelen, így sem polgármester, sem az alpolgármester, sem az SZMSZ 4. § (2) bekezdése szerinti Pénzügyi és Jogi Bizottság elnöke nem jelent meg. Mind az új polgármester BAL/14265-2. iktatószámú tájékoztatása, mind a jegyzőkönyvek hiánya, mind az önkormányzat védirta – amely az indítványban foglaltakat nem vitatja – azt támasztja alá, hogy a Módr. meghozatala előtt nem volt két egymást követő határozatképtelen testületi ülés, amely az Mötv. 146/L. §-a alapján a polgármester számára rendeletalkotási hatáskört teremtett volna, ezért az Ör. meghozatalának eljárásjogi keretei nem álltak fent.
- [34] A fentieket összegezve az Önkormányzati Tanács megalapozottnak találta az indítványozó azon érvelését, mely szerint nem tekinthető rendeltetésszerűnek az a polgármesteri eljárás, intézkedés és döntéshozatal, amelynek célja nem a képviselő-testületi működés támogatása, hanem azzal ellentétesen az egyszemélyi döntésre törekvés.
- [35] Az Mötv. 146/L. § (1) bekezdése az önkormányzat működőképessége érdekében, a képviselő-testület határozatképtelensége, vagy a döntéshozatal elmaradása esetén egy átmeneti időszakban ruházza fel a polgármestert a testületi hatáskörök gyakorlására. Az Mötv. e szakasza alapján elfogadott döntéseket úgy kell tekinteni, mintha azokat a képviselő-testület fogadta volna el.
- [36] A 2024. szeptember 11. és 12. napján az ülés vezetésére feljogosított személyek távolmaradása eredményeképpen váltak határozatképtelenné a képviselő-testületi ülések, melynek következtében nyílt meg annak lehetősége, hogy a polgármester az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pont, ba) alpontja alapján a képviselő-testület helyett a képviselő-testület feladat- és hatáskörében fogadhatta el az ülésekhez készített előterjesztésekben szereplő döntési

javaslatokat. Mindez – a rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvének sérelme mellett – ellentétes a „helyi közügyek demokratikus intézésében megnyilvánuló közakarat” alapelvével is.

- [37] Figyelemmel arra, hogy az Ör. támadott rendelkezéseit módosító Módr. meghozatala előtt a fent kifejtett okok miatt nem állapítható meg, hogy két egymást követő határozatképtelen testületi ülés – mint az Mötv. 146/L. §-ában foglalt feltétel – megvalósult volna, a polgármester számára jogalkotási hatáskör nem állt fenn, ezért az Ör. 7. § (4) bekezdés b) pontja és 2. melléklete elfogadásának eljárásjogi keretei sem valósultak meg.
- [38] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5.024/2024/5. számú határozatával egyezően kiemeli, hogy a Jat. 12. § (1) és (2) bekezdései értelmében, a módosító rendelkezés és hatályon kívül helyező rendelkezés a hatálybalépéssel, vagy ha a módosító, illetve a hatályon kívül helyező rendelkezés a módosítást, illetve hatályon kívül helyezést meghatározott időponthoz vagy jövőbeli feltételhez köti, ennek az időpontnak vagy jövőbeli feltételnek a bekövetkezésével végrehajtottá válik. A jogszabály e szerint végrehajtottá vált rendelkezése a végrehajtottá válást követő napon hatályát veszti. Ebből következően a Módr. 2024. szeptember 13-i kihirdetésére tekintettel az 2024. szeptember 14-én lépett hatályba, majd 2024. szeptember 15-én hatályát veszítette.
- [39] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a fentiek szerint megállapította, hogy megvalósult az indítvány szerinti Mötv. 146/L. §-ába ütköző eljárás, ami a támadott Ör. közjogi érvénytelenségét vonja maga után, ezért a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogszabálysértő önkormányzati rendelkezések megsemmisítéséről rendelkezett.
- [40] Jelen esetben a Kp. 146. § (4) bekezdése által lehetővé tett „ex nunc” hatályú megsemmisítés főszabályától való eltérés feltétele az Ör. 7. § (4) bekezdés b) pontja és 2. melléklete közjogi érvénytelensége miatt fennáll. A jogállamiság integráns részét képező jogbiztonság sérelmét a Kúria Önkormányzati Tanácsa a jogsértés súlyára és körülményeire figyelemmel a támadott önkormányzati rendelkezések vonatkozásában megállapította, ezért azt „ex tunc”, azaz a kihirdetése napjára visszamenőleges hatállyal, 2024. szeptember 13. napjával semmisítette meg.
- [41] A Kúria Önkormányzati Tanácsának a Jat. fenti rendelkezéseiből következő, a Köf.I.5.069/2013/4. számú határozatától követett gyakorlata szerint a támadott önkormányzati rendelkezés megsemmisítése nem eredményezheti a módosítás előtti rendelkezések feléledését, ezért elutasította azt az indítványt, amely annak kimondására irányul, hogy az Ör. 7. § (4) bekezdés b) pontja és 2. melléklete a Módr. történő módosítás előtti szöveggel marad hatályban.
- [42] A Kúria Önkormányzati Tanácsa utal arra, hogy feladata az önkormányzati rendeletek más jogszabályba ütközésének vizsgálata. Amennyiben az érintett önkormányzat a rendelete megsemmisítését (hatályon kívül helyezését) „nem ellenzi”, úgy elsősorban az érintett önkormányzatnak kell a törvényességi felhívásban foglaltaknak eleget téve a rendeletét hatályon kívül helyezni.

A döntés elvi tartalma

- [43] Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a helyi rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, ésszerű rendben történő lefolytatásának lényeges feltétele, melynek az Mötv. 146/L. §-a alkalmazása során is érvényesülnie kell.

Záró rész

- [44] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el, a jogkövetkezményeket a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja, valamint 146. § (4) bekezdése alapján állapította meg.
- [45] A Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.
- [46] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján a feleket teljes költségmentesség illeti meg és saját költségeiket maguk viselik.
- [47] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. március 18.

Dr. Balogh Zsolt s.k. a tanács elnöke

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k. előadó bíró

Dr. Demjén Péter s.k. bíró

Dr. Hajnal Péter s.k. bíró

Dr. Kalas Tibor s.k. bíró

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5.073/2024/4. számú határozata

Az ügy száma:	Köf.5.073/2024/4.
A tanács tagja:	Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke, Dr. Demjén Péter előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt bíró, Dr. Dobó Viola bíró, Dr. Hajnal Péter bíró
Az indítványozó:	Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (Cím1)
Az indítványozó képviselője:	Dr. Hábel Lili Zsuzsa kamarai jogtanácsos
Az érintett önkormányzat:	Balmazújváros Város Önkormányzata (Cím2)
Az érintett önkormányzat képviselője:	Dr. Sipka Ügyvédi Iroda; Dr. Sipka Péter Máté ügyvéd (Cím3)
Az ügy tárgya:	önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata

Rendelkező rész

Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata polgármesterének az Egyesített Óvoda és Bölcsőde Intézmény 2024/2025. nevelési évre vonatkozó munkatervének elfogadásáról szóló 60/2024. (IX.12.) PM határozata más jogszabályba ütközik, ezért azt a kihirdetése napjára visszamenőleges hatállyal, 2024. szeptember 12. napjával megsemmisíti;
- elrendeli határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben;
- elrendeli, hogy határozatát – a kézbesítést követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon az érintett önkormányzat is tegye közzé.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás**Az indítvány alapján szolgáló tényállás**

- [1] Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének (a továbbiakban: önkormányzat) két egymás követő ülését hívta össze az akkor hivatalban lévő polgármester. A 2024. szeptember 11. 10.00 órára szóló meghívó 2024. szeptember 6. napján, a 2024. szeptember 12. 14.00 órára szóló meghívó 2024. szeptember 12. napján kelt.
- [2] A határozatképtelen üléseket követően a polgármester Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 68. § (2) bekezdése alapján a képviselő-testület helyett elfogadta az Egyesített Óvoda és Bölcsőde Intézmény 2024/2025. nevelési évre vonatkozó munkatervének elfogadása tárgyában a 60/2024. (IX.12.) PM határozatot (a továbbiakban: Határozat).
- [3] A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: indítványozó) a jogszerű önkormányzati működés elősegítése érdekében folytatott törvényességi felügyeleti vizsgálata során két alkalommal kért tájékoztatást az önkormányzattól arra vonatkozóan, hogy a képviselő-testület tartott-e ülést 2024. szeptember 11. és szeptember 12. napján, egyúttal kérte az elfogadott döntések (rendeletek, határozatok), és a képviselő-testületi ülésekről készített jegyzőkönyvek haladéktalanul történő megküldését.
- [4] Az indítványozó HB/11-TÖRV/00635-4/2024. ügyiratszámú ismételt tájékoztatáskérésére a 2024. október 1. napjától hivatalba lépett új polgármester BAL/14265-2. iktatószámú válaszlevelében arról adott tájékoztatást, hogy a meghívókban megjelölt időpontokban az ülések vezetésére feljogosított személy nem volt jelen. Sem az akkor hivatalban lévő polgármester, sem az alpolgármester, sem Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2010. (XI.25.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: SZMSZ) 4. § (2) bekezdése szerinti Pénzügyi és Jogi Bizottság elnöke nem jelent meg az üléseken. Az ülések megnyitása, vezetése, bezárása nem történt meg, azokról jegyzőkönyvek nem készültek, az indítványozóhoz sem kerültek megküldésre.

- [5] Az indítványozó 2024. október 24. napján HB/11-TÖRV/00683-1/2024. ügyiratszám az Mötv. 134. § (1) bekezdése alapján törvényességi felhívást bocsátott ki a képviselő-testületnek címezve. Ebben megállapította, hogy a Határozat elfogadásához kapcsolódó döntéshozatali eljárás nem felelt meg a magasabb jogszabályokban előírt feltételeknek. A jogszabálysértés megszüntetésének határidejét 2024. november 30. napjában állapította meg.
- [6] A képviselő-testület a törvényességi felhívásban megadott határidő lejártáig nem tett intézkedést a jogszabálysértés megszüntetése érdekében, a törvényességi felhívásban előírt határidőben az indítványozót nem tájékoztatta.
- [7] Mivel a törvényességi felhívás nem vezetett eredményre, az indítványozó az Mötv. 132. § (1) bekezdés d) pontja és 139. §-a, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 38. § (1) bekezdés a) pontja és 139. §-a alapján indítványozta a normatív Határozat megsemmisítését. Az indítványozó egyúttal a Kp. 134. § (5) bekezdése alapján kérte a Kúriát, hogy jelen eljárást a polgármester által ugyanazon a napon 60/2024. (IX.12.) és 71/2024. (IX.12.) számon elfogadott PM határozataival szemben benyújtott indítványai alapján indult eljárásokkal egyesítse.

A kormányhivatal indítványa és az Önkormányzat védirata

- [8] Az indítványozó jogi álláspontja szerint a Határozat normatív határozat, mely közjogi érvénytelenségben szenved, mivel a polgármester a helyi jogalkotási eljárás több, az Alaptörvényben és az Mötv.-ben lefektetett alapvető szabályát is megsértette. Az indítvány szerint különösen az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, az Mötv. 2. § (1)–(2) bekezdésekben, 9. §, 32. § (2) bekezdés i) pontjában, 45. §, 65. §, 66. § és a 68. §-okban foglaltak sérültek a Határozat elfogadása során
- [9] Kiemelte, hogy az Mötv. 68. § (2) bekezdése az önkormányzat működőképességének fenntartását biztosítja azzal, hogy ha a képviselő-testület – határozatképtelenség vagy határozathozatal hiánya miatt – két alkalommal, ugyanazon ügyben nem hozott döntést, a polgármester a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyekben (a képviselő-testület át nem ruházható feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek kivételével) döntést hozhat. Ilyen esetekben tehát a polgármester a képviselő-testület feladat- és hatáskörét magához vonhatja, abban az esetben, ha az adott ügy a képviselő-testület napirendjén két egymást követő ülésen szerepelt, de a képviselő-testület egyik esetben sem volt határozatképes, vagy a javaslat egyszer sem kapta meg a szükséges többséget, az ügy nem tartozik a képviselő-testület át nem ruházható feladat- és hatáskörébe, valamint ha a döntéshozatalra a szervezeti és működési szabályzat a polgármestert felhatalmazza.
- [10] Indítványában kiemelte, hogy a közhatalom, ezen belül a helyi közhatalom gyakorlásának nyilvánossága a demokratikus működés alapja, a jogállami működés egyik sarkalatos pontja. Az Mötv. a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét törvényi alapelv szintjére emelte. A jogok gyakorlásának törvényi garanciái kifejezésre juttatják azt is, hogy a jogok gyakorlása egyben kötelezettség is.
- [11] Az Mötv. rendelkezéseit kiemelve előadta továbbá, hogy a polgármester ülésvezetési jogának/kötelezettségének rendeltetése (célja) a képviselő-testületi működés elősegítése, a határozatképesség fenntartása, a testületi döntéshozatal támogatása. Az ülésvezetéshez kapcsolódó jogosítványok, intézkedések gyakorlása nem lehet öncélú, nem irányulhat a képviselő-testületi működés, a testületi döntéshozatal megakadályozására.
- [12] Az indítványozó szerint nem tekinthető rendeltetésszerűnek az a polgármesteri eljárás és döntéshozatal, amelynek célja nem a képviselő-testületi működés támogatása, hanem azzal ellentétesen az egyszemélyi döntésre törekvés. A képviselő-testület működésének akadályozása az Mötv. szerinti „a helyi közügyek demokratikus intézésében” megnyilvánuló közakarat sérelmére vezet.
- [13] Az indítványozó álláspontja szerint az Mötv. 68. § (2) bekezdése feltételezi a képviselő-testületi ülés létét, nem elegendő a meghívó az ülésre, ahhoz szükség van az ülésnek a képviselő-testületi ülés vezetésére feljogosított személy általi megnyitására, az esetleges határozatképtelenség megállapítására, továbbá az ülésről készült jegyzőkönyv meglétére.
- [14] Kiemelte, hogy a képviselő-testület ülésének összehívására és vezetésére az Mötv. és Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2010. (XI.25.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: SZMSZ) alapján a polgármester vagy az alpolgármester, akadályoztatásuk esetén a Pénzügyi és Jogi Bizottság elnöke jogosult.
- [15] Az indítványozó hangsúlyozta, hogy a polgármester a 60/2024. (IX.12.) PM határozatot az Mötv. 68. § (2) bekezdésében, valamint az SZMSZ 4. § (10) bekezdésében foglaltakra hivatkozással fogadta el.
- [16] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. 140. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 42. § (1) bekezdése alapján az érintett önkormányzatot felhívta az indítványra vonatkozó nyilatkozata megtételére.

- [17] Az önkormányzat a Kúria Önkormányzati Tanácsának az önkormányzattal összefüggésben meghozott korábbi határozatait tudomásul véve az indítvány teljesítését nem ellenezte.

Az Önkormányzati Tanács döntésének indokai

- [18] Az indítvány az alábbiak szerint megalapozott.
- [19] A Kúria Önkormányzati Tanácsának az indítványban foglaltak alapján abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a Határozat megalkotására az Mötv. 68. § (2) bekezdése szerint eljárásrend betartása mellett került-e sor.
- [20] A Kúria Önkormányzati Tanácsa kiemeli, hogy a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 23. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a helyi önkormányzat képviselő-testülete – illetve adott esetben a képviselő-testület hatáskörében eljáró polgármester – csupán a saját és az általa irányított szervek tevékenységére, cselekvési programjára, vagy az általa irányított szervek szervezetére és működésére vonatkozó rendelkezést alkot. A normatív határozat tehát intern jogi aktus, amely nem általánosan, hanem csak magára, illetve az általa irányított szervekre kötelező. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Határozat tartalma alapján megállapította annak intern, normatív jogi jellegét, így a Kp. 12. § (3) bekezdés b) pontja alapján és a 139. §-ában foglaltakra figyelemmel jelen ügyben megállapította a hatáskörének fennállását.
- [21] A Kúria Önkormányzati Tanácsának a Köf.5.031/2012/11. számú határozatban is megtestesülő gyakorlata szerint az önkormányzati rendeletek absztrakt törvényességi vizsgálata során az önkormányzati rendeletet mindig a hatályos törvényekhez és a hatályos más jogszabályokhoz kell mérni. Ugyanakkor az önkormányzati rendeletet a megalkotásakor hatályos magasabb jogszabályhoz kell mérni, ha rendeletalkotási szabályok megsértése az ügy tárgya (Köf.5.011/2022/4., Köf.5.010/2022/5., Köf.5.007/2024/4. számú határozatok).
- [22] Az Mötv. 68. § (2) bekezdése szerint amennyiben a képviselő-testület – határozatképtelenség vagy határozathozatal hiánya miatt – két egymást követő alkalommal ugyanazon ügyben nem hozott döntést, a polgármester a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyben – a 42. §-ban meghatározott ügyek kivételével – döntést hozhat. A polgármester a döntésről a képviselő-testületet a következő ülésen tájékoztatja.
- [23] Az Alkotmánybíróság már ítélezési gyakorlatának kezdetén leszögezte, hogy „Csak a formalizált eljárás szabályainak a betartásával keletkezhet érvényes jogszabály” [11/1992. (III.5.) AB határozat]. Ha a jogalkotás során a jogalkotási eljárás garanciális szabályai sérülnek, akkor ez az adott jogszabály közjogi érvénytelenségét vonja maga után [29/1997. (IV.29.) AB határozat, amit az Alaptörvény hatálybalépése után megerősített pl. a 8/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás 48. pontja és a 22/2018. (XI. 20.) AB határozat, Indokolás 83. pontja]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján – korábbi határozatait megerősítve kimondta, hogy – a jogszabályalkotás garanciális szabályainak a megsértése a jogszabály megsemmisítését eredményezi [Lásd pl. a 63/2003. (XII. 15.) AB határozatot, illetve a 45/2012. (XII. 29.) AB határozatot és a 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás 77. pontját].
- [24] A Kúria Önkormányzati Tanácsa – az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatának megfelelően – már az ítélezése kezdetén, a Köf.5.045/2012/5. számú határozatában rámutatott, hogy az önkormányzati rendeletalkotás garanciális szabályait törvények tartalmazzák, de adott esetben garanciális rendelkezéseket tartalmazhat az adott önkormányzat által saját maga eljárására nézve – a törvény keretei között – meghatározott helyi szabályozás is. Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, ésszerű rendben történő lefolytatásának is lényeges feltétele. Részei ennek a képviselő-testületi ülések összehívásának, a lakosság tájékoztatásának, a napirendi javaslatok megfelelő továbbításának, az ülések vezetésének és nyilvánosságának szabályai, csakúgy, mint a megfelelő szavazataránnyal elfogadott rendelet jogszabályokban meghatározottak szerinti kihirdetése. A rendeletalkotási eljárás garanciális szabályainak sérelme az ott elfogadott rendelet közjogi érvénytelenségét vonja maga után. (Köf.5.013/2013/7., Köf.5.046/2016/8., Köf.5.024/2023/7., Köf.5.030/2023/3. számú határozatok).
- [25] A jelen ügyben az Mötv. 68. § (2) bekezdése szerinti döntéshozatal előfeltételének (két egymást követő határozatképtelen testületi ülés) teljesülése a vitatott.
- [26] Az Mötv. 45. §-a alapján a képviselő-testület ülését a polgármester hívja össze és vezeti, akadályoztatása esetén e hatáskörét az alpolgármester gyakorolja.
- [27] Az Mötv. 9. §-a szerint az Mötv.-ben meghatározott jogokat jóhiszeműen, a kölcsönös együttműködés elvét figyelembe véve, társadalmi rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni. Másfelől a működőképesség érdekében kiegészítő szabályokkal rendezi az Mötv. a testületi ülések összehívását és vezetését.
- [28] Az Mötv. szabályozása alapján a polgármesternek joga és egyben kötelezettsége is a képviselő-testület ülésének összehívása és vezetése. A Kúria Önkormányzati Tanácsa kiemeli, hogy az ülés vezetésének jogosítványa számos részjogosítványt foglal magába (lásd például Köf.5.033/2020/4., Köf.5.030/2023/3., Köf.5.024/2024/5. számú

- döntéseket), így például az ülés megnyitásának jogát, a szó megadásának és megtagadásának jogát, az ülés elnapolásáról, berekesztéséről való döntéshozatalt.
- [29] Az Mötv. 2. § (1)–(2) bekezdése szerint a helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.
- [30] Az Mötv. 3. § (1) és (4) bekezdése alapján a helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a vármegyék (területi önkormányzatok) választópolgárainak közösségét illeti meg. A választópolgárok választott képviselőik útján gyakorolják az önkormányzáshoz való közösségi jogait.
- [31] Az Mötv. 32. § (2) bekezdés i) pontja alapján az önkormányzati képviselő köteles a testületi üléseken megjelenni, a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni.
- [32] Az Mötv. 65. §-a értelmében a képviselő-testület elnöke a polgármester, de a 66. §-a alapján egyben tagja is a képviselő-testületnek, a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából önkormányzati képviselőnek tekintendő. Az Mötv. 32. § (2) bekezdés i) pontja pedig úgy rendelkezik, hogy az önkormányzati képviselő köteles a testületi üléseken megjelenni, a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni. Mindezek alapján jól látható, hogy a polgármester és a képviselők nem csak jogosultak a képviselő-testület munkájában részt venni, hanem az Mötv. kötelezettséget is terhel rájuk, mely nem ruházható át.
- [33] Az Mötv. 47. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen az önkormányzati képviselőknek több mint a fele jelen van. A határozatképességet folyamatosan figyelemmel kell kísérni.
- [34] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5030/2023/3. számú határozatában már foglalkozott az Mötv. 68. § (2) bekezdésébe foglalt felhatalmazás kereteivel. A döntés kiemelte, hogy az Mötv. 68. § (2) bekezdéséhez fűzött indokolás szerint az önkormányzat működőképességének fenntartását biztosítja a törvény azon rendelkezése, miszerint amennyiben a képviselő-testület – határozatképtelenség miatt – két alkalommal, ugyanazon ügyben nem hozott döntést, a polgármester az SZMSZ-ben meghatározott ügyekben az át nem ruházható ügyek kivételével döntést hozhat. A döntés elvi élel rögzítette, hogy a helyi önkormányzatok a törvény keretei között szervezeti és működési rendjük meghatározása során belső szabályozási autonómiával rendelkeznek, ugyanakkor az így megalkotott szabályozás nem lehet ellentétes az Mötv.-ben meghatározottakkal.
- [35] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint a 2024. szeptember 11. napján 10.00 órára, valamint a 2024. szeptember 12. napján 14.00 összehívott ülés vonatkozásában semmilyen olyan bizonyíték, tény nem áll rendelkezésre, amely határozatképes ülések megtartását támasztaná alá. A meghívókban megjelölt időpontokban az ülések vezetésére feljogosított személy nem volt jelen, így sem a polgármester, sem az alpolgármester, sem az SZMSZ 4. § (2) bekezdése szerinti Pénzügyi és Jogi Bizottság elnöke nem jelent meg. Mind az új polgármester BAL/14265-2. iktatószámú tájékoztatása, mind a jegyzőkönyvek hiánya, mind az önkormányzat védirta – amely az indítványban foglaltakat nem vitatja – azt támasztja alá, hogy a Határozat meghozatala előtt nem volt két egymást követő határozatképtelen testületi ülés, amely az Mötv. 68. § (2) bekezdése alapján a polgármester számára határozathozatali hatáskört teremtett volna, ezért a Határozat meghozatalának eljárásjogi keretei nem álltak fent.
- [36] A fentieket összegezve az Önkormányzati Tanács megalapozottnak találta az indítványozó azon érvelését, mely szerint nem tekinthető rendeltetésszerűnek az a polgármesteri eljárás, intézkedés és döntéshozatal, amelynek célja nem a képviselő-testületi működés támogatása, hanem azzal ellentétesen az egyszemélyi döntésre törekvés.
- [37] A 2024. szeptember 11. és 12. napján az ülés vezetésére feljogosított személyek távolmaradása eredményeképpen váltak határozatképtelenné a képviselő-testületi ülések, melynek következtében a polgármester az Mötv. 68. § (2) bekezdésére hivatkozással a képviselő-testület helyett a képviselő-testület feladat- és hatáskörében eljárva, az ülésekhez készített előterjesztésekben szereplő döntési javaslatokat elfogadta. Mindez – a rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveinek sérelme mellett – ellentétes a „helyi közügyek demokratikus intézésében megnyilvánuló közakarat” alapelveivel is.
- [38] Figyelemmel arra, hogy a Határozat meghozatala előtt a fent kifejtett okok miatt nem állapítható meg, hogy két egymást követő határozatképtelen testületi ülés – mint az Mötv. 68. § (2) bekezdésében foglalt előzetes feltétel – megvalósult volna, a polgármester számára jogalkotási hatáskör nem állt fenn, ezért a Határozat elfogadásának eljárásjogi keretei sem valósultak meg.
- [39] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a fentiek szerint megállapította, hogy megvalósult az indítvány szerinti Mötv. 68. § (2) bekezdésébe ütköző eljárás, ami a támadott Határozat közjogi érvénytelenségét vonja maga után, ezért

a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogszabálysértő önkormányzati rendelkezések megsemmisítéséről rendelkezett.

- [40] Mindezekre – azaz az Mötv. 68. §-ába foglalt eljárási szabályok súlyos megsértésének megállapítására – tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa nem vizsgálta az indítványozó által felvetett további eljárási, jogforrási és anyagi jogi jogsértéseket.
- [41] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megjegyzi, hogy a Kp. 134. § (5) bekezdése alapján nem látta indokoltnak az indítványban megjelölt ügyek egyesítését.
- [42] Jelen esetben a Kp. 146. § (4) bekezdése által lehetővé tett „ex nunc” hatályú megsemmisítés főszabályától való eltérés feltétele a Határozat közjogi érvénytelensége miatt fennállt. A jogállamiság integráns részét képező jogbiztonság sérelmét a Kúria Önkormányzati Tanácsa a jogsértés súlyára és körülményeire figyelemmel a támadott önkormányzati rendelkezések vonatkozásában megállapította, ezért azt „ex tunc”, azaz a kihirdetése napjára visszamenőleges hatállyal, 2024. szeptember 12. napjával semmisítette meg.

A döntés elvi tartalma

- [43] Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a helyi jogalkotási eljárás kiszámíthatóságának, ésszerű rendben történő lefolytatásának lényeges feltétele, melynek az Mötv. 68. § (2) bekezdés alkalmazása során is érvényesülnie kell.

Záró rész

- [44] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el, a jogkövetkezményeket a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja, valamint 146. § (4) bekezdése alapján állapította meg.
- [45] A Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.
- [46] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján a feleket teljes költségmentesség illeti meg és saját költségeiket maguk viselik.
- [47] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. március 18.

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke

Dr. Demjén Péter s.k. előadó bíró

Dr. Balogh Zsolt s.k. bíró

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke
Dr. Dobó Viola aláírásában akadályozott
bíró helyett

Dr. Hajnal Péter s.k. bíró

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5.074/2024/4. számú határozata

Az ügy száma:	Köf.5.074/2024/4.
A tanács tagja:	Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Kiss Árpád Lajos előadó bíró, Dr. Demjén Péter bíró, Dr. Hajnal Péter bíró, Dr. Kalas Tibor bíró
Az indítványozó:	Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (Cím1)
Az indítványozó képviselője:	Dr. Hábel Lili Zsuzsa kamarai jogtanácsos
Az érintett önkormányzat:	Balmazújváros Város Önkormányzata (Cím2)
Az érintett önkormányzat képviselője:	Dr. Sipka Ügyvédi Iroda; Dr. Sipka Péter Máté ügyvéd (Cím3)
Az ügy tárgya:	önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata polgármesterének az Egyesített Óvoda és Bölcsőde Intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatának, valamint Pedagógiai Programjának jóváhagyása tárgyában hozott 61/2024. (IX.12.) PM határozata más jogszabályba ütközik, ezért azt a kihirdetése napjára visszamenőleges hatállyal, 2024. szeptember 12. napjával megsemmisíti;
- elrendeli határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben;
- elrendeli, hogy határozatát – a kézbesítést követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon az érintett önkormányzat is tegye közzé.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás**Az indítvány alapján szolgáló tényállás**

- [1] Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének (a továbbiakban: önkormányzat) két egymás követő ülését hívta össze az akkor hivatalban lévő polgármester. A 2024. szeptember 11. 10.00 órára szóló meghívó 2024. szeptember 6. napján, a 2024. szeptember 12. 14.00 órára szóló meghívó 2024. szeptember 12. napján kelt.
- [2] A határozatképtelen üléseket követően a polgármester Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.). 68. § (2) bekezdése alapján a képviselő-testület helyett elfogadta az Egyesített Óvoda és Bölcsőde Intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatának, valamint Pedagógiai Programjának jóváhagyása tárgyában a 61/2024. (IX.12.) PM határozatot (a továbbiakban: Határozat).
- [3] A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: indítványozó) a jogszerű önkormányzati működés elősegítése érdekében folytatott törvényességi felügyeleti vizsgálata során két alkalommal kért tájékoztatást az önkormányzattól arra vonatkozóan, hogy képviselő-testület tartott-e ülést 2024. szeptember 11. és szeptember 12. napján, egyúttal kérte az elfogadott döntések (rendeletek, határozatok), és a képviselő-testületi ülésekről készített jegyzőkönyvek haladéktalanul történő megküldését.
- [4] Az indítványozó HB/11-TÖRV/00635-4/2024. ügyiratszámú ismételt tájékoztatáskérésére a 2024. október 1. napjától hivatalba lépett új polgármester BAL/14265-2. iktatószámú válaszlevelében arról adott tájékoztatást, hogy a meghívókban megjelölt időpontokban az ülések vezetésére feljogosított személy nem volt jelen. Sem az akkor hivatalban lévő polgármester, sem az alpolgármester, sem Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2010. (XI.25.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: SZMSZ) 4. § (2) bekezdése szerinti Pénzügyi és Jogi Bizottság elnöke nem jelent meg

az üléseken. Az ülések megnyitása, vezetése, bezárása nem történt meg, azokról jegyzőkönyvek nem készültek, az indítványozóhoz sem kerültek megküldésre.

- [5] Az indítványozó 2024. október 24. napján HB/11-TÖRV/00683-1/2024. ügyiratszám az Mötv. 134. § (1) bekezdése alapján törvényességi felhívást bocsátott ki a képviselő-testületnek címezve. Ebben megállapította, hogy a Határozat elfogadásához kapcsolódó döntéshozatali eljárás nem felelt meg a magasabb jogszabályokban előírt feltételeknek. A jogszabálysértés megszüntetésének határidejét 2024. november 30. napjában állapította meg.
- [6] A képviselő-testület a törvényességi felhívásban megadott határidő lejártáig nem tett intézkedést a jogszabálysértés megszüntetése érdekében, a törvényességi felhívásban előírt határidőben az indítványozót nem tájékoztatta.
- [7] Mivel a törvényességi felhívás nem vezetett eredményre, az indítványozó az Mötv. 132. § (1) bekezdés d) pontja és 139. §-a, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 38. § (1) bekezdés a) pontja és 139. §-a alapján indítványozta a normatív Határozat megsemmisítését. Az indítványozó egyúttal a Kp. 134. § (5) bekezdése alapján kérte a Kúriát, hogy jelen eljárást a polgármester által ugyanazon a napon 60/2024. (IX.12.) és 71/2024. (IX.12.) számon elfogadott PM határozataival szemben benyújtott indítványai alapján indult eljárásokkal egyesítse.

A kormányhivatal indítványa és az Önkormányzat védírata

- [8] Az indítványozó jogi álláspontja szerint a Határozat normatív határozat, mely közjogi érvénytelenségben szenved, mivel a polgármester a helyi jogalkotási eljárás több, az Alaptörvényben és az Mötv.-ben lefektetett alapvető szabályát is megsértette. Az indítvány szerint különösen az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, az Mötv. 2. § (1)–(2) bekezdésekben, 9. §, 32. § (2) bekezdés i) pontja, 45. §, 65. §, 66. § és a 68. §-okban foglaltak sérültek a Határozat elfogadása során
- [9] Kiemelte, hogy az Mötv. 68. § (2) bekezdése az önkormányzat működőképességének fenntartását biztosítja azzal, hogy ha a képviselő-testület – határozatképtelenség vagy határozathozatal hiánya miatt – két alkalommal, ugyanazon ügyben nem hozott döntést, a polgármester a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyekben (a képviselő-testület át nem ruházható feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek kivételével) döntést hozhat. Ilyen esetekben tehát a polgármester a képviselő-testület feladat- és hatáskörét magához vonhatja, abban az esetben, ha az adott ügy a képviselő-testület napirendjén két egymást követő ülésen szerepelt, de a képviselő-testület egyik esetben sem volt határozatképes, vagy a javaslat egyszer sem kapta meg a szükséges többséget, az ügy nem tartozik a képviselő-testület át nem ruházható feladat- és hatáskörébe, valamint ha a döntéshozatalra a szervezeti és működési szabályzat a polgármestert felhatalmazza.
- [10] Indítványában kiemelte, hogy a közhatalom, ezen belül a helyi közhatalom gyakorlásának nyilvánossága a demokratikus működés alapja, a jogállami működés egyik sarkalatos pontja. Az Mötv. a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét törvényi alapelv szintjére emelte. A jogok gyakorlásának törvényi garanciái kifejezésre juttatják azt is, hogy a jogok gyakorlása egyben kötelezettség is.
- [11] Az Mötv. rendelkezéseit kiemelve előadta továbbá, hogy a polgármester ülésvezetési jogának/kötelezettségének rendeltetése (célja) a képviselő-testületi működés elősegítése, a határozatképesség fenntartása, a testületi döntéshozatal támogatása. Az ülésvezetéshez kapcsolódó jogosítványok, intézkedések gyakorlása nem lehet öncélú, nem irányulhat a képviselő-testületi működés, a testületi döntéshozatal megakadályozására.
- [12] Az indítványozó szerint nem tekinthető rendeltetésszerűnek az a polgármesteri eljárás és döntéshozatal, amelynek célja nem a képviselő-testületi működés támogatása, hanem azzal ellentétesen az egyszemélyi döntésre törekvés. A képviselő-testület működésének akadályozása az Mötv. szerinti „a helyi közügyek demokratikus intézésében” megnyilvánuló közakarat sérelmére vezet.
- [13] Az indítványozó álláspontja szerint az Mötv. 68. § (2) bekezdése feltételezi a képviselő-testületi ülés létét, nem elegendő a meghívó az ülésre, ahhoz szükség van az ülésnek a képviselő-testületi ülés vezetésére feljogosított személy általi megnyitására, az esetleges határozatképtelenség megállapítására, továbbá az ülésről készült jegyzőkönyv meglétére.
- [14] Kiemelte, hogy a képviselő-testület ülésének összehívására és vezetésére az Mötv. és Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2010. (XI.25.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: SZMSZ) alapján a polgármester vagy az alpolgármester, akadályoztatásuk esetén a Pénzügyi és Jogi Bizottság elnöke jogosult.
- [15] Az indítványozó hangsúlyozta, hogy a polgármester a 61/2024. (IX.12.) PM határozatot az Mötv. 68. § (2) bekezdésében, valamint az SZMSZ 4. § (10) bekezdésében foglaltakra hivatkozással fogadta el.

- [16] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. 140. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 42. § (1) bekezdése alapján az érintett önkormányzatot felhívta az indítványra vonatkozó nyilatkozata megtételére.
- [17] Az önkormányzat a Kúria Önkormányzati Tanácsának az önkormányzattal összefüggésben meghozott korábbi határozatait tudomásul véve az indítvány teljesítését nem ellenezte.

Az Önkormányzati Tanács döntésének indokai

- [18] Az indítvány az alábbiak szerint megalapozott.
- [19] A Kúria Önkormányzati Tanácsának az indítványban foglaltak alapján abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a Határozat megalkotására az Mötv. 68. § (2) bekezdése szerint eljárásrend betartása mellett került-e sor.
- [20] A Kúria Önkormányzati Tanácsa kiemeli, hogy a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 23. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a helyi önkormányzat képviselő-testülete – illetve adott esetben a képviselő-testület hatáskörében eljáró polgármester – csupán a saját és az általa irányított szervek tevékenységére, cselekvési programjára, vagy az általa irányított szervek szervezetére és működésére vonatkozó rendelkezést alkot. A normatív határozat tehát intern jogi aktus, amely nem általánosan, hanem csak magára, illetve az általa irányított szervekre kötelező. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Határozat tartalma alapján megállapította annak intern, normatív jogi jellegét, így a Kp. 12. § (3) bekezdés b) pontja alapján és a 139. §-ában foglaltakra figyelemmel jelen ügyben megállapította a hatáskörének fennállását.
- [21] A Kúria Önkormányzati Tanácsának a Köf.5.031/2012/11. számú határozatban is megtestesülő gyakorlata szerint az önkormányzati rendeletek absztrakt törvényességi vizsgálata során az önkormányzati rendeletet mindig a hatályos törvényekhez és a hatályos más jogszabályokhoz kell mérni. Ugyanakkor az önkormányzati rendeletet a megalkotásakor hatályos magasabb jogszabályhoz kell mérni, ha rendeletalkotási szabályok megsértése az ügy tárgya (Köf.5.011/2022/4., Köf.5.010/2022/5., Köf.5.007/2024/4. számú határozatok).
- [22] Az Mötv. 68. § (2) bekezdése szerint amennyiben a képviselő-testület – határozatképtelenség vagy határozathozatal hiánya miatt – két egymást követő alkalommal ugyanazon ügyben nem hozott döntést, a polgármester a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyben – a 42. §-ban meghatározott ügyek kivételével – döntést hozhat. A polgármester a döntésről a képviselő-testületet a következő ülésen tájékoztatja.
- [23] Az Alkotmánybíróság már ítélezési gyakorlatának kezdetén leszögezte, hogy „Csak a formalizált eljárás szabályainak a betartásával keletkezhet érvényes jogszabály” [11/1992. (III.5.) AB határozat]. Ha a jogalkotás során a jogalkotási eljárás garanciális szabályai sérülnek, akkor ez az adott jogszabály közjogi érvénytelenségét vonja maga után [29/1997. (IV.29.) AB határozat, amit az Alaptörvény hatálybalépése után megerősítette pl. a 8/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás 48. pontja és a 22/2018. (XI. 20.) AB határozat, Indokolás 83. pontja]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján – korábbi határozatait megerősítve kimondta, hogy – a jogszabályalkotás garanciális szabályainak a megsértése a jogszabály megsemmisítését eredményezi [Lásd pl. a 63/2003. (XII. 15.) AB határozatot, illetve a 45/2012. (XII. 29.) AB határozatot és a 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás 77. pontját].
- [24] A Kúria Önkormányzati Tanácsa – az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatának megfelelően – már az ítélezése kezdetén, a Köf.5.045/2012/5. számú határozatában rámutatott, hogy az önkormányzati rendeletalkotás garanciális szabályait törvények tartalmazzák, de adott esetben garanciális rendelkezéseket tartalmazhat az adott önkormányzat által saját maga eljárására nézve – a törvény keretei között – meghatározott helyi szabályozás is. Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, ésszerű rendben történő lefolytatásának is lényeges feltétele. Részei ennek a képviselő-testületi ülések összehívásának, a lakosság tájékoztatásának, a napirendi javaslatok megfelelő továbbításának, az ülések vezetésének és nyilvánosságának szabályai, csakúgy, mint a megfelelő szavazataránnyal elfogadott rendelet jogszabályokban meghatározottak szerinti kihirdetése. A rendeletalkotási eljárás garanciális szabályainak sérelme az ott elfogadott rendelet közjogi érvénytelenségét vonja maga után. (Köf.5.013/2013/7., Köf.5.046/2016/8., Köf.5.024/2023/7., Köf.5.030/2023/3. számú határozatok).
- [25] A jelen ügyben az Mötv. 68. § (2) bekezdése szerinti döntéshozatal előfeltételének (két egymást követő határozatképtelen testületi ülés) teljesülése a vitatott.
- [26] Az Mötv. 45. §-a alapján a képviselő-testület ülését a polgármester hívja össze és vezeti, akadályoztatása esetén a hatáskörét az alpolgármester gyakorolja.
- [27] Az Mötv. 9. §-a szerint az Mötv.-ben meghatározott jogokat jóhiszeműen, a kölcsönös együttműködés elvét figyelembe véve, társadalmi rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni. Másfelől a működőképesség érdekében kisegítő szabályokkal rendezi az Mötv. a testületi ülések összehívását és vezetését.

- [28] Az Mötv. szabályozása alapján a polgármesternek joga és egyben kötelezettsége is a képviselő-testület ülésének összehívása és vezetése. A Kúria Önkormányzati Tanácsa kiemeli, hogy az ülés vezetésének jogosítványa számos részjogosítványt foglal magába (lásd például Köf.5.033/2020/4., Köf.5.030/2023/3., Köf.5.024/2024/5. számú döntéseket), így például az ülés megnyitásának jogát, a szó megadásának és megtagadásának jogát, az ülés elnapolásáról, berekesztéséről való döntéshozatalt.
- [29] Az Mötv. 2. § (1)–(2) bekezdése szerint a helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.
- [30] Az Mötv. 3. § (1) és (4) bekezdése alapján a helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a vármegyék (területi önkormányzatok) választópolgárainak közösségét illeti meg. A választópolgárok választott képviselőik útján gyakorolják az önkormányzáshoz való közösségi jogukat.
- [31] Az Mötv. 32. § (2) bekezdés i) pontja alapján az önkormányzati képviselő köteles a testületi üléseken megjelenni, a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni.
- [32] Az Mötv. 65. §-a értelmében a képviselő-testület elnöke a polgármester, de a 66. §-a alapján egyben tagja is a képviselő-testületnek, a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából önkormányzati képviselőnek tekintendő. Az Mötv. 32. § (2) bekezdés i) pontja pedig úgy rendelkezik, hogy az önkormányzati képviselő köteles a testületi üléseken megjelenni, a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni. Mindezek alapján jól látható, hogy a polgármester és a képviselők nem csak jogosultak a képviselő-testület munkájában részt venni, hanem az Mötv. kötelezettséget is terhel rájuk, mely nem ruházható át.
- [33] Az Mötv. 47. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen az önkormányzati képviselőknek több mint a fele jelen van. A határozatképességet folyamatosan figyelemmel kell kísérni.
- [34] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5030/2023/3. számú határozatában már foglalkozott az Mötv. 68. § (2) bekezdésébe foglalt felhatalmazás kereteivel. A döntés kiemelte, hogy az Mötv. 68. § (2) bekezdéséhez fűzött indokolás szerint az önkormányzat működőképességének fenntartását biztosítja a törvény azon rendelkezése, miszerint amennyiben a képviselő-testület – határozatképtelenség miatt – két alkalommal, ugyanazon ügyben nem hozott döntést, a polgármester az SzMSz-ben meghatározott ügyekben az át nem ruházható ügyek kivételével döntést hozhat. A döntés elvi éllel rögzítette, hogy a helyi önkormányzatok a törvény keretei között szervezeti és működési rendjük meghatározása során belső szabályozási autonómiával rendelkeznek, ugyanakkor az így megalkotott szabályozás nem lehet ellentétes az Mötv.-ben meghatározottakkal.
- [35] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint a 2024. szeptember 11. napján 10.00 órára, valamint a 2024. szeptember 12. napján 14.00 összehívott ülés vonatkozásában semmilyen olyan bizonyíték, tény nem áll rendelkezésre, amely határozatképes ülések megtartását támasztaná alá. A meghívókban megjelölt időpontokban az ülések vezetésére feljogosított személy nem volt jelen, így sem polgármester, sem az alpolgármester, sem az SZMSZ 4. § (2) bekezdése szerinti Pénzügyi és Jogi Bizottság elnöke nem jelent meg. Mind az új polgármester BAL/14265-2. iktatószámú tájékoztatása, mind a jegyzőkönyvek hiánya, mind az önkormányzat védirta – amely az indítványban foglaltakat nem vitatja – azt támasztja alá, hogy a Határozat meghozatala előtt nem volt két egymást követő határozatképtelen testületi ülés, amely az Mötv. 68. § (2) bekezdése alapján a polgármester számára határozathozatali hatáskört teremtett volna, ezért a Határozat meghozatalának eljárásjogi keretei nem álltak fent.
- [36] A fentieket összegezve az Önkormányzati Tanács megalapozottnak találta az indítványozó azon érvelését, mely szerint nem tekinthető rendeltetésszerűnek az a polgármesteri eljárás, intézkedés és döntéshozatal, amelynek célja nem a képviselő-testületi működés támogatása, hanem azzal ellentétesen az egyszemélyi döntésre törekvés.
- [37] A 2024. szeptember 11. és 12. napján az ülés vezetésére feljogosított személyek távolmaradása eredményeképpen váltak határozatképtelenné a képviselő-testületi ülések, melynek következtében a polgármester az Mötv. 68. § (2) bekezdésére hivatkozással a képviselő-testület helyett a képviselő-testület feladat- és hatáskörében eljárva, az ülésekhez készített előterjesztésekben szereplő döntési javaslatokat elfogadta. Mindez – a rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvének sérelme mellett – ellentétes a „helyi közügyek demokratikus intézésében megnyilvánuló közakarat” alapelvével is.
- [38] Figyelemmel arra, hogy a Határozat meghozatala előtt a fent kifejtett okok miatt nem állapítható meg, hogy két egymást követő határozatképtelen testületi ülés – mint az Mötv. 68. § (2) bekezdésében foglalt előzetes feltétel – megvalósult volna, a polgármester számára jogalkotási hatáskör nem állt fenn, ezért a Határozat elfogadásának eljárásjogi keretei sem valósultak meg.

- [39] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a fentiek szerint megállapította, hogy megvalósult az indítvány szerinti Mötv. 68. § (2) bekezdésébe ütköző eljárás, ami a támadott Határozat közjogi érvénytelenségét vonja maga után, ezért a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogszabálysértő önkormányzati rendelkezések megsemmisítéséről rendelkezett.
- [40] Mindezekre – azaz az Mötv. 68. §-ába foglalt eljárási szabályok súlyos megsértésének megállapítására – tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa nem vizsgálta az indítványozó által felvetett további eljárási, jogforrási és anyagi jogi jogsértéseket.
- [41] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megjegyzi, hogy a Kp. 134. § (5) bekezdése alapján nem látta indokoltnak az indítványban megjelölt ügyek egyesítését.
- [42] Jelen esetben a Kp. 146. § (4) bekezdése által lehetővé tett „ex nunc” hatályú megsemmisítés főszabályától való eltérés feltétele a Határozat közjogi érvénytelensége miatt fennállt. A jogállamiság integráns részét képező jogbiztonság sérelmét a Kúria Önkormányzati Tanácsa a jogsértés súlyára és körülményeire figyelemmel a támadott önkormányzati rendelkezések vonatkozásában megállapította, ezért azt „ex tunc”, azaz a kihirdetése napjára visszamenőleges hatállyal, 2024. szeptember 12. napjával semmisítette meg.
- [43] A Kúria Önkormányzati Tanácsa utal arra, hogy feladata az önkormányzati rendeletek, illetve a helyi önkormányzat képviselő-testületének normatív határozata más jogszabályba ütközésének vizsgálata. Amennyiben az érintett önkormányzat a támadott norma megsemmisítését (hatályon kívül helyezését) „nem ellenzi”, úgy elsősorban az érintett önkormányzatnak kell a törvényességi felhívásban foglaltaknak eleget téve azt hatályon kívül helyezni.

A döntés elvi tartalma

- [44] Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a helyi jogalkotási eljárás kiszámíthatóságának, ésszerű rendben történő lefolytatásának lényeges feltétele, melynek az Mötv. 68. § (2) bekezdés alkalmazása során is érvényesülnie kell.

Záró rész

- [45] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el, a jogkövetkezményeket a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja, valamint 146. § (4) bekezdése alapján állapította meg.
- [46] A Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.
- [47] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján a feleket teljes költségmentesség illeti meg és saját költségeiket maguk viselik.
- [48] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. március 18.

Dr. Balogh Zsolt s.k. a tanács elnöke

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k. előadó bíró

Dr. Demjén Péter s.k. bíró

Dr. Hajnal Péter s.k. bíró

Dr. Kalas Tibor s.k. bíró

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5077/2024/5. számú határozata

Az ügy száma:	Köf.5077/2024/5.
A tanács tagjai:	Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Kiss Árpád Lajos előadó bíró, Dr. Demjén Péter bíró, Dr. Hajnal Péter bíró, Dr. Kalas Tibor bíró
Az indítványozó:	Veszprém Vármegyei Kormányhivatal (Cím1)
Az indítványozó képviselője:	Dr. Czaun Katalin kamarai jogtanácsos
Az érintett önkormányzat:	Ajka Város Önkormányzata (Cím2)
Az érintett önkormányzat képviselője:	Dr. Várhelyi Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. Várhelyi Attila) (Cím3)
Az ügy tárgya:	önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata

Rendelkező rész:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Ajka Város Önkormányzata Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztása, megszegése jogkövetkezményeiről szóló 14/2015. (V. 4.) önkormányzati rendelete 10. § p) pontja más jogszabályba ütközik, ezért azt megsemmisíti;
- az Ajka Város Önkormányzata Képviselő-testületének a közterületek használatáról szóló 16/2015. (V. 4.) önkormányzati rendeletének 41. § (2) bekezdése törvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja;
- az Ajka Város Önkormányzata Képviselő-testületének a közterületek használatáról szóló 16/2015. (V.14.) önkormányzati rendelete 40/A. §-ának törvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja;
- elrendeli határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben;
- elrendeli, hogy határozatát – a kézbesítést követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon az érintett önkormányzat is tegye közzé.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás**Az indítvány alapjául szolgáló tényállás**

- [1] Ajka Város Önkormányzata képviselő-testületének a közterületek használatáról szóló 16/2015. (V.14.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör1.) 41. § (2) bekezdésében foglaltak szerint zöldfelületen járművel közlekedni és parkolni – a (3) bekezdésben rögzítettek kivételével (költözködés, bútor- és áruszállítás) – tilos.
- [2] Ajka Város Önkormányzata képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztása, megszegése jogkövetkezményeiről szóló 14/2015. (V. 4.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör2.) 10. § p) pontja szerint a közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartást valósít meg az, aki az Ör1-ben foglaltakkal ellentétben a közterületet engedély nélkül, az engedélytől eltérő módon vagy mértékben használja, így különösen zöldterületen, játszótéren járművel engedély nélkül közlekedik, parkol.
- [3] A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: indítványozó) a VE/53/1011-1/2024. számú 2024. október 31-én kelt törvényességi felhívásban kifejtette, hogy az Ör1. 41. § (2) bekezdésében és az Ör2. 10. § p) pontjában szabályozott, a zöldfelületen járművel történő közlekedés és parkolás tilalmát rögzítő helyi szabályozás magasabb szintű jogszabályban rendezett azonos tárgyú társadalmi viszonyt szabályoz újra, mivel az indítvánnyal

támadott tényállásokat a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs.tv.) 224. §-a „Közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése” tényállásaként már szabályozza (és szankcionálja), így az álláspontja szerint az Ör1. és az Ör2. hivatkozott rendelkezései a tiltott párhuzamos szabályozás miatt – a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 3. §-ába, a Jat. 2. § (1) bekezdésébe, valamint Magyarország Alaptörvényének B) cikk (1) bekezdésébe ütköznek.

- [4] Mindezekre tekintettel az indítványozó felhívta az önkormányzatot, hogy az Ör1., illetve az Ör2. vonatkozásában a jelzett jogszabálysértéseket szüntesse meg.
- [5] A képviselő-testület a 237/2024. (XI.27.) számú képviselő-testületi határozatában kijelentette, hogy a törvényességi felhívásban foglaltakkal nem ért egyet, sem az Ör1.-et, sem az Ör2.-t nem módosította.

A kormányhivatal indítványa és az önkormányzat védíratá

- [6] Az indítványozó 2024. december 23-án kelt VE/53/1172-1/2024. számú indítványában a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján kérte az Ör1. 41. § (2) bekezdésnek és az Ör2. 10. § p) pontjának megsemmisítését figyelemmel arra, hogy azok – tiltott párhuzamos szabályozás miatt – a Jat. 3. §-ában foglaltakba, a Jat. 2. § (1) bekezdésben foglaltakba, valamint Magyarország Alaptörvényének B) cikk (1) bekezdésében foglaltakba ütköznek.
- [7] Az indítványozó – a törvényességi felhívásban foglaltakkal egyezően – kifejtette, hogy az Ör1. 41. § (2) bekezdésében („zöldfelületen járművel közlekedés és parkolás”), illetve az Ör2. 10. § p) pontjában jelzettek („zöldterületen, játszótéren járművel engedély nélkül közlekedés, parkolás”) a Szabs. tv.-ben meghatározott közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértésére vonatkozó szabálysértési tényállások, melyek megvalósulása esetén helyszíni bírság kiszabására van lehetőség. Azaz e tényállások esetében az önkormányzati rendelet nem írhatja elő közigazgatási bírság alkalmazását, azokat egyúttal a közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartásnak is minősítve, mert ugyanazon felelősségi alakzat tekintetében a felhatalmazás nélküli, többszintű vagy párhuzamos szankcionálás sérti a jogbiztonság elvét. Kifejtette, hogy az önkormányzati rendeletek a közúti közlekedésre vonatkozó szabályozást felhatalmazás nélkül, indokolatlanul többszintűvé tették.
- [8] A Kúria a Köf.5047/2016/2. számú határozatára hivatkozva rámutatott, hogy az indokolatlanul párhuzamos, illetve többszintű jogalkotás az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése által védett jogbiztonság elvébe is ütközik [60/2009. (V.28.) AB határozat] és sérti a Jat. 2. § (1) bekezdése szerinti szabályozási egyértelműség jogbiztonsági követelményét is. Hivatkozott továbbá az Önkormányzati Tanács a Köf.5.002/2019/5., a Köf.5.011/2020/5. és a Köf.5016/2024/4. számú határozataiban foglaltakra is, melyekben a Kúria megállapította, hogy a vizsgált önkormányzati rendeletekben megalkotott, szintén megállási, illetve behajtási korlátozás megszegésére vonatkozó rendelkezések a Szabs. tv. 224. §-a szerinti szabálysértés tényállásai.
- [9] Az Önkormányzati Tanács a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 140. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 42. § (1) bekezdése alapján az érintett önkormányzatot felhívta az indítványra vonatkozó nyilatkozata megtételére.
- [10] Az önkormányzat védíratában kifejtett álláspontja szerint az Ör1. 41. § (2) bekezdésének előírása, amely tiltja a járművek zöldfelületen történő közlekedését és parkolását, nem jogszabálysértő, nem valósít meg indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű szabályozást, mivel az ott szabályozott életviszony, a zöldfelületen való közlekedés és parkolás tiltása élesen és egyértelműen eltér a Szabs.tv. 224. § (1) bekezdésében előírtaktól. A véleménye szerint az Ör1. 41. § (2) bekezdése kizárólag és kifejezetten a közutak részét nem képező zöldterületeken (növényzettel fedett közterületeken, parkokban, gyalogos utakon, díszkertekben, sétányokon stb.) tiltja meg a járművek közlekedését és parkolását. A Szabs.tv. 224. § (1) bekezdése alapján a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) 217–222. §-a, illetve 1. § (1) bekezdése, valamint 1. függeléke, illetve 40–41. §-a a közúton történő közlekedésre vonatkozóan tartalmaz tiltó előírásokat, azaz az Ör1. vitatott rendelkezése a KRESZ-ben felsorolt tényállások egyikét sem ismétel meg. Ebből következően alaptalan a Jat. 3. §-a sérelmének állítása. Előadta továbbá, hogy a vitatott rendelkezés közérthető, a címezettek számára egyértelmű tartalommal bír, azaz nem ütközik Jat. 2. § (1) bekezdésébe sem.
- [11] Védíratában rögzítette, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5002/2019/5. számú, a Köf. 5011/2020/5. számú és a Köf. 5016/2024/4. számú határozatában foglaltakat elfogadva tudomásul veszi, hogy az Ör1. 41. § (2) bekezdésében foglalt tilalmat megszegők nem a közösségi együttélés szabályainak megsértése miatt alkalmazható közigazgatási szankciókkal, hanem a Szabs.tv. szerint szankcionálhatók.

- [12] Az indítványozó február 7. napján kelt VE/53/334-2/2025. számú beadványában – az indítványban foglaltak fenntartása mellett – az indítványát kiegészítette és kérte, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa az Ör1. 40/A. §-ának más jogszabályba ütközését is vizsgálja meg. A Kormányhivatal álláspontja szerint az Ör1. 40/A. §-a 2024. december 31. napjáig hatályos, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Kormányrendelet (a továbbiakban: OTÉK) 9. §-ába, a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló 280/2024. (IX.30.) Kormányrendelet (a továbbiakban: TÉKA) 5. § 149., 150. és 157. pontjaiba, valamint a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény (a továbbiakban: Méptv.) 16. § 123. pontjába ütközik.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokai

- [13] Az indítvány az alábbiak szerint részben megalapozott.
- [14] Az Ör1. indítvánnyal támadott rendelkezése:
41. § (2) Zöldfelületen járművel közlekedni és parkolni – a (3) bekezdésben rögzítettek kivételével – tilos.
- (3) Költözködés, bútor- és áruszállítás esetén a járdára vagy a zöldfelületre kizárólag abban az esetben lehet gépjárművel felhajtani, ha az adott ingatlan megközelítése más módon nem lehetséges, és ha az ideiglenes parkolás a 60 perct nem haladja meg.
- [15] Az Ör2. indítvánnyal támadott rendelkezése:
10. § „A közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartást valósít meg az, aki Ajka város Önkormányzata Képviselő-testületének közterületek használatáról szóló önkormányzati rendeletében foglaltakkal ellentétben a közterületet engedély nélkül, az engedélytől eltérő módon vagy mértékben használja, így különösen:
- p) Zöldterületen, játszótéren járművel engedély nélkül közlekedik, parkol.
- [16] Az Ör1. 41. § (2) bekezdésében és az Ör2. 10. § (p) pontjában foglalt cselekmények elkövetőit az Ör2. 4. § (1)–(3) bekezdése közigazgatási bírsággal rendeli szankcionálni.
- [17] Az indítvány alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsának abban a kérdésben kellett állás foglalnia, hogy a gépjárművel elkövethető, a zöldterületek és a zöldfelületek rendeltetésétől eltérő használatával megvalósuló közösségi együttélés alapvető szabályainak megsértését szabályozó, indítvánnyal támadott önkormányzati rendelkezés a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértéséről rendelkező szabálysértési tényállásba (Szabs. tv. 224. §-ába) ütközik-e, illetve létrehozott-e egy indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű szabályozást.
- [18] Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között rendeletet alkot. Az Alaptörvény 32. § (3) bekezdése alapján az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.
- [19] Az Mötv. 143. § (4) bekezdése d) pontja alapján felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete, hogy rendeletben határozza meg a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit.
- [20] A Jat. 3. §-a alapján az azonos, vagy hasonló életviszonyokat azonos, vagy hasonló módon, szabályozási szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni. A szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos, vagy többszintű.
- [21] A Szabs. tv. 224. § (1) bekezdése értelmében, aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217. – 222. § szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el. A (2) bekezdés szerint a KRESZ 40–41. §-ának, valamint más megállási, várakozási vagy táblával jelzett behajtási tilalom vagy korlátozás megszegése esetén a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.

I.

- [22] A Kúria Önkormányzati Tanácsa áttekintette az indítványozó által hivatkozott Köf.5.016/2024/4., Köf.5.002/2019/5. és Köf.5.011/2020/5. számú határozatok megállapításait és azokat a következők szerint foglalja össze.
- [23] A Köf.5.002/2019/5. számú döntés alapjául szolgáló rendelkezés „a zöldterületre vagy közterületi zöldfelületre” gépjárművel való behajtást, vagy az ott várakozást a közösségi együttélés alapvető szabályainak sérelme miatt közigazgatási bírsággal rendelte sújtani. A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az önkormányzatoknak a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 143. § (4) bekezdés d) pontja alapján felhatalmazása van a közösségi együttélés alapvető szabályai, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményei tekintetében rendeleti szintű jogalkotásra, azonban a támadott rendelkezés ugyancsak a megállási, illetve behajtási korlátozás megszegésére vonatkozik, mint a közlekedésbiztonság szabálysértési tényállása, azonban tárgyi hatályán belül a közösségi együttélés alapvető szabályai sérelmét állapítja meg. Ebből arra a következtetésre jutott, hogy az önkormányzat törvénnyel azonos

társadalmi viszonyt szabályozott helyi szinten. Indokolatlan párhuzamosság keletkezett a vitatott önkormányzati rendeleti szabályozás és a Szabs. tv. 224. §-a között, amivel lényegében a közúti közlekedésre vonatkozó szabályozást, felhatalmazás nélkül, indokolatlanul többszintűvé tette.

- [24] A Köf.5.011/2020/5. számú határozat alapjául az előzőhöz hasonló, a zöldterületre való behajtást a közösségi együttélés alapvető szabályai sérelmeként szankcionáló rendelkezés szolgált, ugyanis az ügyben szereplő önkormányzat a korábbi rendelkezésének a Köf.5.002/2019/5. számú határozattal való megsemmisítését követően lényegében újraalkotta azt. Az Önkormányzati Tanács – megismételve az előző határozatában foglaltakat – kifejtette, hogy a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértésére vonatkozó szabálysértési tényállás megvalósulása esetén helyszíni bírság kiszabására van lehetőség. E szabálysértési tényállás azonban nemcsak a KRESZ megállási és várakozási szabályainak (40–41. §-ára) megsértésére utal, hanem „más megállási, várakozási vagy táblával jelzett behajtási tilalom vagy korlátozás” megszegésére is. E fordulat alá tartozik az adott önkormányzati rendelet indítvánnyal támadott rendelkezésében szabályozott zöldterületre, zöldfelületre gépjárművel történő behajtás, illetve az ott várakozás (parkolás) tilalma is. E tilalmat megszegők viszont a közösségi együttélés szabályainak megsértése miatt a támadott rendelkezés alapján közigazgatási bírsággal sújthatók. Ezáltal ugyanazon cselekmény miatt kétszeres szankció kiszabására van lehetőség: egyrészt a Szabs. tv.-ben található a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértésére vonatkozó szabálysértési tényállás alapján helyszíni bírság, másrészt az önkormányzati rendeletben szabályozott a közösségi együttélés alapvető szabályainak megsértése miatt közigazgatási bírság szabható ki.
- [25] Az ügyben a Kúria Önkormányzati Tanácsa azt állapította meg, hogy alapvetően az indítvánnyal támadott rendelkezéshez kapcsolódó szankció meghatározása a jogszabálysértő, hisz a támadott rendelkezésben szabályozott magatartás a hivatkozott szabálysértési tényállás alapján már helyszíni bírsággal sújtható, azaz szankcionálható. Így az érintett önkormányzat indokolatlanul többszintűvé tette a zöldterületen, zöldfelületen gépjárművel történő megállás és várakozás esetére vonatkozó hátrányos jogkövetkezmény megállapításának lehetőségét. Ezáltal indokolatlan párhuzamosság keletkezett a támadott önkormányzati rendelkezés és a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértésére vonatkozó szabálysértési tényállás közt.
- [26] A Köf.5.016/2024/4. számú ügyben szintén a zöldterületre járművel való behajtást, az ott megállást a közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes magatartásként szankcionáló rendelkezés volt az ügy tárgya. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a támadott rendelkezést az előzőekben hivatkozott döntésekben kifejtett jogértelmezését fenntartva szintén megsemmisítette.
- [27] A hivatkozott ügyekben megjegyezte, hogy az indokolatlanul párhuzamos, illetve többszintű jogalkotás az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése által védett jogbiztonság elvébe is ütközik [60/2009. (V. 28.) AB határozat] és sérti a Jat. 2. § (1) bekezdése szerinti szabályozási egyértelműség jogbiztonsági követelményét is (Köf.5.047/2016/2.). Önkormányzati rendelet nem előzheti meg törvény alkalmazási kötelezettségét. A jogbiztonság érdekében ugyanazon tárgyban a jogalkotó csak kifejezett felhatalmazás útján ad teret helyi jogalkotásnak (Köf.5.032/2017/4.). Más jogszabály által szabályozott társadalmi viszony további önkormányzati szabályozására ez esetben az önkormányzatnak nincs felhatalmazása.
- [28] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a jelen ügyben indítvánnyal támadott rendelkezések vizsgálata során megállapította, hogy az előzőekben hivatkozott ügyekben szereplő rendelkezések az Ör. 10. § p) pontjában foglaltaknak feleltethetők meg.
- [29] A Kúria az az Ör. 10. § p) pontját érintően – az indítványozó által is hivatkozott – az előzőekben ismertetett határozataiban kifejtett jogértelmezést változatlanul fenntartja, attól jelen ügyben sem kíván eltérni. Megállapította tehát, hogy az önkormányzat az Ör. 10. § p) pontjában foglalt rendelkezéssel törvénnyel azonos társadalmi viszonyt szabályozott helyi szinten, így indokolatlan párhuzamosság keletkezett az Ör.2.-t illetően a Szabs. tv. 224. §-ával, és ezzel lényegében a közúti közlekedésre vonatkozó szabályozás felhatalmazás nélkül, indokolatlanul többszintűvé vált.
- [30] Mindezt az érintett önkormányzat védiratában ténylegesen elismerte, kifejtve, hogy az Ör.1. 41. § (2) bekezdésében foglalt tilalmat megszegők nem a közösségi együttélés szabályainak megsértése miatt alkalmazható közigazgatási szankciókkal, hanem a Szabs.tv. szerint szankcionálhatók.
- [31] Mindezek alapján az Önkormányzati Tanács megállapította, hogy az Ör. 10. § p) pontja a Jat. 3. §-ába és a Szabs. tv. 224. §-ába ütközik, ezért azokat megsemmisítette.
- [32] A normakontroll eljárásban a Kp. 146. § (3) bekezdése alapján a megsemmisített önkormányzati rendelet, illetve annak megsemmisített rendelkezése az Önkormányzati Tanács határozatának közzétételét követő napon veszíti hatályát. Az Önkormányzati Tanács az önkormányzati rendelet vagy annak rendelkezése hatályvesztésének időpontját ettől eltérően is megállapíthatja, ha azt a jogbiztonság vagy az önkormányzati rendelet hatálya alá tartozó jogalanyok alapvető jogainak védelme indokolja [Kp. 146. § (4) bekezdése]. Jelen esetben ezen feltételek,

így különösen a jogállamiság integráns részét képező jogbiztonság sérelmének fennállását az Önkormányzati Tanács a jogsértés súlyára és körülményeire tekintettel nem állapította meg.

II.

- [33] A Kúria Önkormányzati Tanácsa ezt követően az Ör1. 41. § (2) bekezdésének más jogszabályba ütközését vizsgálta.
- [34] A Kp. 139. § alapján megfelelően alkalmazandó Kp. 85. § (1) bekezdése értelmében az önkormányzati rendelet – adott rendelkezésnek – más jogszabályba ütközését a Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítvány korlátai között vizsgálja.
- [35] Az indítványozó az Ör1. 41. § (2) bekezdése kapcsán elkülönülő indokolást nem adott elő, az indítvány egységesen hivatkozott arra, hogy a támadott rendelkezések a Szabs. tv. 224. §-a alapján törvénysértőek.
- [36] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az Ör1. 41. § (2) bekezdése általános tiltást határoz meg, sem annak minősítése, szankcionálása, sem annak eljárási rendjére vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz. A tilalom megszegésének minősítését az előző pontban kifejtettek szerint az Ör2. 10. § p) pontja tartalmazza. Az indítványozó által előadottak ténylegesen tehát ez utóbbi rendelkezésre és nem az Ör1. 41. § (2) bekezdésében foglaltakra vonatkoztathatók.
- [37] A KRESZ 40. § (1) bekezdése szerint járművel megállni – ha közúti jelzésből vagy a (2)–(5) bekezdés rendelkezéséből más nem következik – csak az úttest menetirány szerinti jobb szélén, azzal párhuzamosan, egy sorban szabad. A 40. § (2) bekezdése egyirányú forgalmi úton az úttest bal szélén történő megállást szabályozza. Ehhez képest az Ör1. által megalkotott helyi szabályozás a közterületek használata körében konkretizálta a magasabb jogszabályokból egyébként következő tilalmat. Figyelemmel arra továbbá, hogy ez a rendelkezés szankciót nem tartalmaz, illetve a párhuzamos szankciónak ez előzőek szerinti megsemmisítésére, a Szabs. tv.-nyel párhuzamos jogalkotás, az esetleges kettős bírságolás lehetősége nem áll fenn.
- [38] A kifejtettek tekintettel az Ör1. 41. § (2) bekezdése nem a Szabs. tv. 224. §-ával párhuzamos rendelkezés, az a normavilágosság követelményét sem sérti, így a Kúria Önkormányzati Tanácsa az Ör1. 41. § (2) bekezdése törvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

III.

- [39] A Kúria az indítványozó 2025. február 7. napján kelt indítványkiegészítésével összefüggésben a következőket rögzíti.
- [40] Az Mötv. 134. § (1) és (2) bekezdése szerint, ha a kormányhivatal jogszabálysértést észlel, a törvényességi felügyelet körében legalább harminc napos határidő tűzésével felhívja az érintettet annak megszüntetésére. Az érintett a felhívásban foglaltakat köteles megvizsgálni és a megadott határidőn belül az annak alapján tett intézkedéséről vagy egyet nem értéséről a kormányhivatalt írásban tájékoztatni. A törvényességi felhívás eredménytelensége esetén a kormányhivatal a törvényességi felügyeleti eljárás egyéb eszközeinek alkalmazásáról mérlegelési jogkörben dönt.
- [41] A kormányhivatal az Mötv. 132. § (1) bekezdése alapján a törvényességi felügyelet többféle eszköze közül választhat, a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól a 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) szól.
- [42] A Korm. rendelet 2. § (2) bekezdése szerint a fővárosi és megyei kormányhivatal a törvényességi felügyeleti eszközök közül elsőként a törvényességi felhívást alkalmazza.
- [43] A Korm. rendelet 9. § a)–d) pontjaiban határozza meg, hogy mikor tekinthető a fővárosi és vármegyei kormányhivatal törvényességi felhívása eredménytelennek. Így eredménytelennek minősül a felhívás – többek között – ha az érintett a törvényességi felhívásban foglalt határidő lejártáig nem tesz intézkedést a jogszabálysértés megszüntetése érdekében [a]), ahogyan abban az esetben is, ha a törvényességi felhívásban foglalt határidő lejártáig a fővárosi és vármegyei kormányhivatalt nem tájékoztatja.
- [44] A fentieket figyelembe véve megállapítható, hogy a hatályos szabályozásból az következik, hogy a kormányhivatal a Kúria Önkormányzati Tanácsa előtt csak azoknak az önkormányzati rendeleti rendelkezéseknek kérheti a vizsgálatát, amelyre vonatkozóan korábban (eredménytelen) törvényességi felhívással élt. (Köf.5.026/2016/4.) A normakontroll eljárás kezdeményezésének előfeltétele, hogy az önkormányzat képviselő-testülete megismerhesse és megtárgyalhassa a kormányhivatal által észlelt törvényességi problémát. Amennyiben az érintett önkormányzat a törvényességi felhívásban foglaltakat elfogadta és a törvényességi felhívásban foglaltaknak megfelelően intézkedett a jogszabálysértés megszüntetése érdekében, akkor ebben az eljárásban a kormányhivatalnak nem nyílik meg a normakontroll kezdeményezési joga. (Köf.5.044/2016/3.)

- [45] Jelen ügyben megállapítható, hogy a Kormányhivatal által 2024. december 23-i dátummal készült törvényességi felhívás csak az Ör1. 41. § (2) bekezdésének, illetve az Ör2. 10. § p) pontjának más jogszabályba ütközésére hivatkozott, az Ör1. 40/A. §-át nem is említette, azaz az indítványozónak az Ör1. 40/A. §-a vizsgálatára irányuló indítványa túlterjeszkedik a törvényességi felhívásban foglaltakon. Erre tekintettel a Kúria a Kormányhivatal indítványa alapján csak azokat a törvényességi problémákat bírálta (bírálhatta) el, amelyeket a törvényességi felhívás is tartalmazott. Ezért az indítvány kiegészítését a Kp. 139. § alapján alkalmazandó Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontja szerint visszautasította. Megjegyzi ugyanakkor, hogy az indítvány ilyen jellegű, az eredeti indítványban nem szereplő kiterjesztését a Kp. 43. § (1) bekezdése is kizárja.

A döntés elvi tartalma

- [46] A közúti közlekedés rendjére vonatkozó törvényi szabályozással azonos tárgyú, de a közösségi együttélés alapvető szabályai körében megalkotott helyi szabályozás a jogalkotást – törvényi felhatalmazás hiányában – indokolatlanul többszintűvé teszi.

Záró rész

- [47] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
[48] A Kúria a törvényellenesség jogkövetkezményeit a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja, valamint 146. § (3) bekezdése alapján állapította meg.
[49] Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.
[50] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése szerint a feleket teljes költségmentesség illeti meg és a saját költségeiket maguk viselik.
[51] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. március 18.

Dr. Balogh Zsolt s.k. a tanács elnöke

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k. előadó bíró

Dr. Demjén Péter s.k. bíró

Dr. Hajnal Péter s.k. bíró

Dr. Kalas Tibor s.k. bíró

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Bíró Attila.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <https://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.